

GRAD NA GORI

LIST ŽUPE SV. FRANE - IMOTSKI

800. obljetnica smrti sv. Franje Asiškog (1226. – 2026.)

GOD. 48. PROSINAC 2025. BR I. (65)

Raspored božićnog pohoda i blagoslova obitelji 2025. - 2026.

Petak, 26. prosinca 2025.	Gadže i obitelj Todorić; Perinuša i Medvidovića Draga (početak u 14 sati)
Subota, 27. prosinca 2025.	Glavina Donja - Zdilari, Jažići, Čerluke, Sušići; Glavina Gornja - Živanovići, Jažići; Bage i Mustapići (početak u 11 sati)
Nedjelja, 28. prosinca 2025.	G. Šuška (s novim naseljem u Baga) i Fra R. Rudeža (početak u 14 sati)
Ponedjeljak, 29. prosinca 2025.	Put Crvenog Jezera, Hrvatskog proljeća, Dr. J. Mladinova, V. Perića, M. Pauta, Put Glavine, J. Jovića, Kneza Branimira, Put Jezerca, D. Štambaka, V. Gotovca (početak u 9:30)
Utorak, 30. prosinca 2025.	Put Gaja, B. Anića, Fra S. Kutleše; Blajburška (do obitelji Piće Matkovića) (početak u 9:30)
Srijeda, 31. prosinca 2025.	Blajburška (ostali dio); Hercegovačka, M. Gupca; P. Vrdoljaka; A. G. Matoša; Glavina Donja - ispod ceste prema Kaldri (početak u 9:30)
Petak, 2. siječnja 2026.	B. Bušića, Put Đirade, F. Vrančića; Tržnica, Zagrebačka, Vinarski prolaz, 3. bojne (početak u 9:30)
Subota, 3. siječnja 2026.	Kralja Zvonimira, Šubićeva, Biokovska (početak u 9:30)
Nedjelja, 4. siječnja 2026.	V. Nazora, Fra S. Vrljića, T. Ujevića, Asanagičin prolaz, Trg F. Tuđmana, Š. Milinovića, I. Raosa, Ispod Volta, P. Vujčića, Obrtnički prolaz, Jezeranska, I. G. Kovačića (početak u 14 sati)
Ponedjeljak, 5. siječnja 2026.	A. Mihanovića (Vileničina Brista), Ispod Venecije; A. Starčevića, S. Radića, Imotskih iseljenika (početak u 9:30)
Utorak, 6. siječnja 2026.	Kralja Tomislava (početak u 14 sati)

SVA VAŽNIJA DOGAĐANJA IZ ŽUPE I SAMOSTANA MOGU SE PRATITI
NA NAŠOJ WEB STRANICI NA ADRESI:
<http://www.samostan-imotski.hr>.

Vedro srce, mir i dobro

Posljednjih godina spominjali smo značajne franjevačke obljetnice: potvrdu Pravila Reda Manje braće, uprizorenje Božića u Grecciu, biljeg svetih rana na La Verni, sastavljanje Pjesme brata Sunca i preminuće sv. Franje. Ove pak godine završavamo Svetu jubilarnu godinu 2025. Sve te obljetnice i jubileji, sva ta spomen-slavlja imala su za cilj obnoviti našu vjeru i učvrstiti našu nadu. Jer slavlja nisu radi slavlja, već radi nas da obnovimo ljubav prema Bogu i bližnjemu, da se podsjetimo na cilj života i na njegovo uporište u ovom nemirnom i užurbanom vremenu.

Dragi vjernici, nije potrebno biti liječnik da se donese dijagnoza kako i u našoj sredini vlada bolest nezadovoljstva. Nezadovoljni smo, neprestano se tužimo i mrmljamo, prigovaramo i kritiziramo one gore i one oko nas. Sve nam pomalo smeta, ništa nije u redu, uznemirujemo se i zbog najmanjih stvari. Nezadovoljstvo izvire iz neispunjenih očekivanja od sebe ili od drugih, iz stalne usporedbe s drugima, zavisti ili osjećaja da se zanemaruju naše potrebe i želje. Nezadovoljni vide sebe kao žrtvu, traže ljudsku hvalu, omalovažavaju i ponižavaju druge. Teško prepoznaju pozitivne danosti u životu. Njeguju negativan stav prema svojoj okolini, vide samo crno, u svakoj osobi i situaciji pronalaze samo negativno.

Upravo završetak ove Jubilarne godine i spomen preminuća sv. oca Franje prigoda je da u svom životu vježbamo vedrinu i zahvalnost za pozitivne stvari, da preusmjerimo svoj životni stav u više optimizma, da mislimo pozitivno, odbacimo negativne misli i djela, da nam se vedrina i radost iskri u očima i plamti u osmijehu. Budimo zahvalni za ono što jesmo i imamo, koristimo darove koje nam je Bog dao. Rastimo i cvjetajmo gdje smo posijani, gdje su naši korijeni, gdje se isplati živjeti i raditi za dobro svoje i drugih. Pronađimo sebe i ono što nas čini sretnima s našim Bogom, našom vjerom i Crkvom. Budimo aktivni i radosni, smijmo se svakodnevno. Sjetimo se Raosova don Pavla koji na kraju života nije mogao prežaliti što se u životu malo smijao. Onima oko sebe, a tako i nama, savjetuje: „Smijte se, djeco moja! Smijte se, i smijte, smijte se... veselo i od srca“.

Velik razlog naše radosti dolazi upravo od svetkovine Božića kad se sjećamo da je Bog u Isusu iz Nazareta postao čovjekom da nas otkupi i spasi. Sveti Pavao poziva nas da se radujemo: „Radujte se u Gospodinu uvijek! Ponavljam: radujte se! Blagost vaša neka je znana svim ljudima! Gospodin je blizu! Ne budite zabrinuti

ni zašto, nego u svemu – molitvom i prošnjom, sa zahvaljivanjem – očitujte svoje molbe Bogu. I mir Božji koji je izvan svakog razuma čuvat će srca vaša i vaše misli u Kristu Isusu“ (Fil 4, 4-7).

U Božiću, dakle, prepoznajemo i nalazimo razlog svoje radosti. Radujemo se jer znamo da je sve naše brige, svu bol i tjeskobu zbog onog što će biti sutra, da je sve to Bog na sebe uzeo. Božić budi u našem srcu radost i nadu, ljubav i zadovoljstvo. Bog koji je za nas postao čovjekom daruje nam nadu i radost života, daruje nam radosnu spoznaju da smo ljubljani i da možemo ljubiti. Usprkos nemirima i sukobima koji nas okružuju, želja za mirom ispunja naša srca. Božić nam poručuje da budemo svjedoci i promicatelji radosti i nade koju je Bog usadio u naša srca. Poziva nas da, uza sve poraze, vjerujemo u bolji i čovječniji svijet, u bolje i vedrije sutra.

I ove godine naš *Grad na gori* pruža nam zanimljivo štivo o nedokučivoj Božićnoj tajni, o vjerskim i kulturnim događajima u našoj župi, ako i zanimljive priloge za našu dušu. Ove godine dio lista posvećujemo zaštitniku i naslovniku naše župe sv. Franji jer ćemo, ako Bog da, dogodine proslaviti 800. obljetnicu njegove svete smrti. Posebno spominjemo naš vjerski i kulturni projekt dogradnje samostana s višenamjenskom dvoranom, bibliotekom, arhivom i arheološkom zbirkom. Zahvaljujući našoj vjerničkoj i društvenoj zajednici puno smo toga ostvarili, ali još toga puno preostaje da ovaj važni i potrebni projekt, uz Božju pomoć i vašu nesebičnu darežljivost, privedemo kraju.

Draga braćo i sestre, život je jedinstvena prilika koja se ne ponavlja, dragocjen je Božji dar, a isto tako odgovoran zadatak. Dar života trebamo ispuniti sadržajem, vedrim srcem, mirom i dobrom. U radosti i tuzi, u porazu i uspjehu zadržimo životni stav, budimo vedri i zadovoljni. Na ovozemnom putu nismo sami. Bog nas je obdario puninom svoje milosti i ljubavi. A milost znači zapravo zadovoljstvo i radost, mir i dobro. Želja nam je da svatko od nas o Božiću zaista susretne Boga, da doživimo blagoslov toga jedinstvenog događaja u povijesti. Neka Isusovo rođenje obrađuje naša srca, da doživimo njegov blagoslov, vedro srce, mir i dobro.

Dragi čitatelji *Grada na gori*, braćo i sestre naše župne i društvene zajednice, svima vama i vašim dragima želimo čestit Božić i blagoslovljenu novu 2026. godinu.

Vaši fratri i časne sestre

Božične teme

1700 godina od Prvog ekumenskog sabora u Niceji (325. – 2025.).

Uvod

Godine 2025. cijela Crkva obilježava 1700 godina od Prvog ekumenskog sabora u Niceji – događaja koji je zauvijek promijenio lice kršćanstva. Održan je 325. godine u gradu Niceji, današnjem Izniku u Turskoj, u vremenu kada je car Konstantin Veliki želio unijeti mir u Crkvu i Carstvo. Nekoliko godina ranije Milanskim ediktom (313.) proglasio je vjersku slobodu, čime je kršćanima nakon gotovo dva stoljeća progona napokon dopušteno slobodno ispovijedati vjeru.

U tom ozračju novostečene slobode Crkva je po prvi put mogla javno raspravljati o pitanjima vjere i nauka. No, novo razdoblje donijelo je i nove izazove. Pojavila su se teološka neslaganja, osobito oko pitanja tko je Isus Krist – je li On uistinu Bog ili tek najuzvišenije stvorenje? Ta su pitanja potresala zajednice i unosila razdor među vjernike. Zato je car Konstantin, želeći sačuvati i jedinstvo Crkve i mir u Carstvu, sazvao sabor svih biskupa, da zajedno, u molitvi i dijalogu, traže istinu koju im Bog objavljuje.

Sabor je započeo 20. svibnja 325. godine, a sudjelovalo je oko 250 biskupa – uglavnom s Istoka, ali i s nekoliko predstavnika Zapada. Došli su ne da bi raspravljali kao suparnici, nego da bi, vođeni Duhom Svetim, zajedno prepoznali istinu koja ujedinjuje. „Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, ondje sam i ja među njima.“ (Mt 18, 20)

Najvažniji zaključci Sabora

Na Saboru su donesene odluke koje su i danas temelj kršćanske vjere. Najvažnija je da je Isus Krist, Sin Božji, istobitan s Ocem – pravi Bog od pravoga Boga, rođen, a ne stvoren. Time je odlučno odbačeno učenje svećenika Arija koji je tvrdio da Krist nije jednak Bogu Ocu, nego samo Njegovo prvo stvorenje. Crkva je u Niceji, nadahnuta Duhom Svetim, jasno posvjedočila: Isus Krist jest Bog koji se radi nas utjelovio i postao čovjekom.

Tada je i oblikovan prvi dio Vjerovanja – molitve koju i danas izgovaramo svake nedjelje na svetoj misi: „Vjerujem u jednoga Boga, Oca svemogućega... i u jednoga Gospodina Isusa Krista...“. Ta je ispovijest vjere poput mosta koji povezuje sve naraštaje kršćana, od Niceje pa sve do danas.

Osim toga, Sabor je donio i pravila (kanone) za život Crkve: od načina posvećivanja biskupa, preko zabrane premještanja klerika bez dopuštenja, do pokušaja da se uskrnsi blagdan slavi u cijelom kršćanskom svijetu na isti dan – kao znak zajedništva u vjeri i radosti Uskrsloga.

Sve te odluke nisu bile samo administrativne, nego i duboko duhovne i teološke. Nicejski sabor pokazao je da Crkva živi od zajedništva: od susreta, molitve, slušanja i prepoznavanja

Božje volje u zajedničkom razlučivanju. Taj je način života i danas poziv svakom vjerniku i svakoj župnoj zajednici – da ne tražimo istinu sami, nego zajedno, u Crkvi, pod vodstvom Duha Svetoga. „Duh Sveti ne razjedinjuje, nego ujedinjuje srca u jednoj vjeri i jednoj ljubavi.“ (sv. Bazilije Veliki)

Ekumenski značaj Niceje danas

Proslava 1700. obljetnice Prvog nicejskog sabora ne želi biti povijesni podsjetnik, nego poziv na obnovu jedinstva među kršćanima. Niceja nas podsjeća da smo svi, unatoč različitim tradicijama i obredima, jedno u vjeri u Krista Gospodina. „Crkva je Kristovo tijelo: ako ljubiš Glavu, ljubi i tijelo.“ (sv. Ciprijan)

Zanimljivo je da Nicejsko vjerovanje prihvaćaju sve glavne kršćanske Crkve – Katolička, Pravoslavna, Anglikanska, Luteranska i mnoge druge. To vjerovanje, nastalo prije 17 stoljeća, i danas je svjetlo zajedničke vjere koje može biti most pomirenja.

U Vatikanu je uoči ove obljetnice Međunarodna teološka komisija izdala dokument pod naslovom „Isus Krist, Sin Božji Spasitelj: 1700. obljetnica ekumenskog sabora u Niceji (325.–2025.)“. U njemu se poziva sve kršćane da ponovno otkriju ljepotu nicejske vjeroispovijesti – ne kao povijesni spomenik, nego kao živi izvor jedinstva i trajnog nadahnuća.

U svijetu koji je danas često podijeljen, u kojem se mnogi osjećaju izgubljeni i razjedinjeni, Crkva je pozvana biti znak jedinstva i pomirenja. Niceja nas poziva da se vratimo onome što nas povezuje – vjeri u Krista koji nas spašava i ujedinjuje.

Zaključni poticaji

Gledajući unatrag, 1700 godina nakon Sabora u Niceji, možemo reći da je to bio dar Duha Svetoga Crkvi. U vremenima nesigurnosti, Duh je nadahnuo pastire Crkve da hrabro posvjedoče istinu o Isusu Kristu. Ista ta istina i danas odjekuje: Bog je s nama. U Isusu Kristu približio nam se, postao naš brat, naš Spasitelj i naš put prema Ocu.

Obilježavanje ove velike obljetnice zato nije tek sjećanje na prošlost, nego poziv da i mi danas živimo iz snage vjere i zajedništva. U vremenu kad i među nama često postoje različita mišljenja i podjele, Niceja nas uči da je moguće doći do istine ako se zajedno molimo, razgovaramo i slušamo što Duh Sveti govori Crkvi.

Sabor u Niceji postavio je temelj kršćanske dogme, ali i put zajedništva koji traje do danas. On nas poziva da ne bježimo od dijeljenja različitih mišljenja i pogleda, nego da ih prožmemo molitvom i ljubavlju; da ne gradimo zidove, nego mostove.

Neka nas, dok se spominjemo 1700 godina od tog povijesnog susreta, Duh Sveti ponovno ujedini u vjeri, nadi i ljubavi, kako bismo, poput biskupa u Niceji, i mi znali tražiti i svjedočiti Kristovu istinu – ne samo riječima, nego životom.

„Da svi budu jedno“ (Iv 17, 21) – to je molitva Gospodina Isusa Krista, molitva koja nas poziva da budemo kvasac jedinstva u svijetu i svjedoci njegove ljubavi, sve do Njegova ponovnog dolaska u slavi.

„Jedinstvo Crkve nije ljudsko djelo, nego dar Duha Svetoga.“ (papa Franjo)

MOLITVA UZ 1700. OBLJETNICU SABORA U NICEJI

Gospodine Isuse Kriste,
Ti si Riječ Očeva i Svjetlo svijeta.
Daj nam vjeru koja prepoznaje Tvoje lice u svakom čovjeku,
nadu koja ne prestaje vjerovati u jedinstvo Tvoje Crkve,
i ljubav koja sve povezuje u miru.
Neka Duh Sveti, koji je vodio Crkvu u Niceji,
vodi i nas danas – da budemo jedno srce i jedna duša,
svjedoci Tvoje istine i Tvoje ljubavi.
Amen.

Zanimljivost iz povijesti Sabora

Na Saboru u Niceji sudjelovao je i mladi đakon Atanazije, koji će kasnije postati sveti Atanazije Aleksandrijski, jedan od najvećih boraca za pravovjerje i branitelj Kristova božanstva.

Tradicija kaže da su mnogi biskupi na Saboru nosili tragove mučeništva – slomljene ruke, ožiljke i rane iz doba progona. Svojom su prisutnošću svjedočili da se Crkva rađa iz krvi svjedoka: „Krv mučenika sjeme je novih kršćana.“ (Tertulijan)

fra Ivan Macut

Božić među generacijama

„Neka s Božićem u našu patnju
Uđe čistoća i njezina vječnost.“
(Vlade Gotovac)

Posljednjih godina, družeći se više sa svojom generacijom - s umirovljenicima, nego s mladima, često u tihim monolozima preispitujem odnose mladih i stari(ji)h. Znamo da vrijeme donosi promjene na koje, htjeli ili ne htjeli, nekako polako pristajemo. Analiziram tako naše odnose prema Božiću, susjedima, radnim kolegama, rodbini, prema starijim i starim osobama.

Pitam se često kakav je bio moj odnos prema mojim roditeljima. Znam samo jedno: uvijek su u mom srcu, bez obzira koliko su godina imali, kao neustrašivi borci s desetero rođene djece! Vidim ih i sada mlade, snažne, vrijedne, pune strpljenja za naše nestašluke, pokatkada i neposluhe. Čujem ih kao one koji su nas stalno poticali na molitvu, poglavito večernju, jer tijekom dana svatko je imao svoju obvezu. Znam da ih uvijek nisam razumjela i žao mi je. Bila je to moja mladost. Sada kad sam starija i nosim ih u srcu i u molitvama, gledam njihovu zajedničku fotografiju na posljednjem počivalištu, divim se ocu u šubari, odvažnom pogledu i nasmijanom licu, kao i majci u šudaru koji rubovima pomalo skriva njezinu prirodnu, neponovljivu ljepotu. Razgovaram s njima, tražim oprost i govorim im da sam u svom ponašanju slična njima jer... ostarjela sam.

Dodajem odmah kako je moj život lagodniji. Moja generacija, mi umirovljenici imamo i mobitele i mikrovalne peći, strojeve za pranje rublja i posuđa, pripremamo razna jela i kolače gotovo svaki tjedan... Pričam ja tako svojoj materi i kažem joj: „Ne brini, majko, ti si imala puno više od moje generacije. Imala si blizinu djece, toplinu njihovih pogleda i zagrljaja, punu kuću smijeha, razgovora i pjesme i to uvijek, a posebno u noći porođenja Isusova! I, nikada se nisi bojala da će bilo koje ili bilo čije dijete zbog roditeljskog savjeta ili ukora upotrijebiti Plavi telefon!“

Gdje se izgubio taj mir i potreba za zajedništvom? Zašto mladi, ti akumulatori svjetla i radosti u najnovije vrijeme „dižu sidra“, odlazeći od roditelja kao od nekih

nepoznatih stranaca koji ih ama baš ni u čemu ne znaju posavjetovati? Zašto se roditeljska ljubav i njihova briga za vlastitu djecu danas smatra zastarjelim? Valjalo bi napomenuti da u obiteljski dom treba doći ne prepuštajući zaboravu sva roditeljska dobra, a ne samo na gotov ručak! Stoga bih ovdje navela nekoliko naputaka sv. Ivana Pavla II. upućenih mladima za njihov odnos prema roditeljima:

Ja vas lijepo molim, od srca im ljubav pružite, a u starosti im oslonac budite!

Ja vas lijepo molim, ljubite svoje roditelje!

Ne odvajate ih u male sobice niti ih šaljite u staračke domove!

Kad ih Bog jednom pozove na vječni počinak, ostat će iza njih prazno mjesto. A to prazno mjesto ti ćeš popuniti jer ćeš i ti dotle ostarjeti!

Nadam se da će naša mlada generacija, ma gdje bila, pročitati ovo ili ne, nositi u sebi klicu ljubavi za bližnjega i da će i ovog Božića biti duhovno pripravna za božićno slavlje i zapjevati:

Zvona zvone, Božić je, moj se narod raduje.

Hvala tebi, Bože moj, dao si mi život svoj!

Ni ja nisam bila iznimka u odrastanju s mojom generacijom. Mislila sam da je radost samo u „velikim“ stvarima poput: plesa, pjesme, vožnje u luksuznim automobilima, lijepom odijevanju, raznim raskošnim proslavama... Starenje me naučilo jednoj mekšoj, prizemnijoj istini u spoznaji da se radost života skriva i u sitnicama koje često i ne primjećujemo: u toploj juhi, na primjer, u mahanju rukom u znak pozdrava, u zdravom jutarnjem ustajanju, u svakodnevnoj potrebi za molitvom, u druženju sa starijom generacijom s kojom dijelim gotovo iste potrebe, sjećanja, ideje i mogućnosti. Obično se kaže da je starost najzaraznija bolest na svijetu. Ne mogu se s time složiti. Starost može biti bolest samo onda kad osoba nije ispunjena vjerom u Boga.

Hvala ti, Bože, što naši umirovljenici nikada ne sumnjaju u rođenje malog Isusa, u svjetlost Betlehemske noći, u radost Majke Marije i sv. Josipa! Kad bismo sumnjali, ne bismo na našim zajedničkim putovanjima na početku zazivali Božje Milosrđe da nas čuva i da se sretno vratimo svojim kućama i djeci. Zahvaljujemo Mu na mnogim Njegovim darovima:

Što uspijevamo ono što nismo mislili da ćemo moći u našoj dobi.

Što dobivamo uvijek iznova nove darove i snagu da se možemo penjati i kleknuti.

Kad znamo koliko nam je puta oprostio naše nepromišljenosti.

Kad nam daje priliku da se družimo s umirovljenicima iz drugih krajeva naše županije.

Što nam je dao znanja za razvoj kulturnih suradnji.

Što nam daruje mogućnost da Ga slavimo pjesmom i molitvom!

I, tako uvijek s radošću dajemo se u ruke Svemogućega. Veselo kličemo da Boga ne treba tražiti samo na Božić! Za kraj stavljam pred sve nas jednu lijepu molitvu koju sam pročitala za vrijeme pandemije koronavirusa, molitvu jedne djevojčice koja strah i spas od korone vidi jedino u živom Bogu i zavapila je: „Bože, čuvaj tatu, mamu, mene, kuću, ali najviše čuvaj sebe jer ako se Tebi nešto dogodi, gotovi smo!“

Sa živim Bogom, sretan Božić svima!

Mara Pezo

Po povratku iz Jeruzalema, kamo se iz Francuske uputio sam pješke, hodočasnik Augustine donio mi je nešto za što je mislio da će mi se svidjeti. „Perfekt!“ rekla sam na donekle prepoznatljivom francuskom: „Savršen!“ Taj dar bila je razglednica s molitvom Očenaša na hrvatskom jeziku iz karmelićanskog samostana Eleona - Pater Noster na Maslinskoj gori, tamo gdje je Isus učio učenike tu molitvu. Razglednicu mogu nazvati i zaglednicom jer sam se u nju zagledala s udivljenjem i oduševljenjem. To darivanje bilo je uprisutnjenje, kao da mi sam Isus ovu molitvu predaje po našem prijatelju Francuzu.

A, sve je dar! I svemu se možemo tako diviti, u svakom trenutku, u svakom udahu i izdahu, prepoznajući u svemu stvorenome otisak Ljubavi koja neumorno stvara i sve čini novim. No, mi često „idemo za svojim poslom“ u žurbi i rastresenosti ne zamjećujući darove. Oduševljen Bogom u stvorenjima Glasnik Velikoga Kralja sv. Franjo Asiški prije 800 godina darovao je svijetu *Pjesmu stvorova* u kojoj slavi i hvali Boga Stvoritelja kojemu se divi u stvorenjima s kojima se bratimi te poziva sve da čine isto, da Ga hvale, blagoslivlju, zahvaljuju Mu i služe u velikoj poniznosti, da uče od tog istog Boga koji je čovjeku postao Brat kako se postaje Bratom i kako se postaje Čovjekom. Sv. Franjo braćom naziva ne samo ljude nego i Sunce i Mjesec i Vjetar; Zvijezde su mu sestre, a Zemlja mu i majka i sestra. Siromašak iz Asiza time na neki način poručuje da je sve u Bogu i da je sve uključeno u povijest spasenja, ne samo čovjek, i da će po Uskrsnuću sve biti preobraženo. Preobraženje se zbiva sudjelovanjem čovjeka u preobrazbi, a samo duhovno probražen čovjek može biti dobar upravitelj stvorenoga. Zato mi je najdraži dio ove pjesme ovaj:

Hvaljen budi, Gospodine moj, po onima koji opraštaju iz ljubavi tvoje i podnose rado bijedu života; blaženi koji sve podnose s mirom, jer ćeš ih vječnom okruniti krunom.

Božić: Bog dolazi u bijedu života rado. Rođenje Isusovo: utjelovljenje Boga koji je postao čovjekom. Kakvog li dara! Tu pamet staje. Tu se može samo zastati i u zahvalnosti se diviti. Vidimo da je Istina, ali svejedno ne možemo shvatiti kako je to moguće. Kako je moguće da je Bog odlučio postati čovjekom?! I

Franjo je, oduševljen tim Djetetom, uprizorio prve žive jaslice u Grecciu. Sv. Franju Isus trajno oduševljava.

Biskup Fulton Sheen, propovijedajući o Utjelovljenju, tom nevjerojatnom Božjem zahvatu u ljudsku povijest, uspoređuje taj događaj s idejom da neki čovjek odluči toliko se poniziti da uzme tijelo psa i sva ograničenja koja se pod tim podrazumijevaju te da, umjesto da može govoriti, može samo lajati, da se osudi na to da će do kraja života biti s psima te da ga ti isti psi na kraju razderu na komadiće. Završava: „Ako bi za čovjeka bilo poniženje postati psom, kakvo je tek poniženje za Boga postati čovjekom?!“ Pa ipak, Bog hodočasti k nama iz svojih visina jer nam želi biti blizu i sići u najnižu točku ljudskog postojanja. Bog ljubi. Bog koji želi biti blizu, privlači k sebi sve. I najmanji među najmanjima osjećaju dobrodošlicu koju im Djetetce iskazuje, ništa ne govoreći. Pastiri sada slušaju anđeoske zborove, vrhunsku glazbu svemira. Dariva ih Bog sa slamice, a oni Njega časte svojim srcima.

Kako je to bilo kad se Isus rodio? Zamišljam sebe kao radoznalo dijete koje je čulo da je došla neka žena tu u susjedstvu roditi i da je to Dijete koje ima doći na svijet jako posebno. Tu sam blizu i čekam hoću li vidjeti nekoga tko se čini dobrohotan da ga pitam mogu li ući vidjeti Dijete. I stvarno, gle! Vidim nekog čovjeka, hoda ispred. Znači, još se nije rodilo! Čeka se! I taj mi čovjek domahne da tiho dođem. Čim sam došla, on me podigne uvis, osmehne se i poljubi mi oči. Kasnije sam saznala da je to sv. Josip i da mi je poljubio oči kako bi ih pripremio za Isusa, da se priviknu na toliku svjetlost. Prizor je bio tako čudesan, toliko izvan ovoga svijeta, a opet potpuno u njemu, u svoj njegovoj običnosti, s magarcem koji striže ušima i volom koji se odmara, utjelovljen u raznim drugim obilježjima štalice i njoj svojstvenim mirisima. Ipak, čak i iz viđenja jednog djeteta jasno je negdje u duhu da prisustvuješ događaju koji će i u tebi i u svijetu mijenjati sve.

Kad sam bila dijete, ono malo čega se sjećam vezano s Božićem bilo je hoda po selu iz kuće u kuću; vani dosta hladno, unutra jako vruće i obično još nešto kipi na štednjaku; čestitanje susjedima koji su jedva čekali doći iz Njemačke ili Zagreba, s hladnim rukama ili ledenim

licem, ali, eto, srećom, samo sam ih tada morala obavezno poljubiti. Moji roditelji, pak, veselili su im se kao da su ovi preživjeli nešto strašno, uspjeli se izvući i doći kući. Onda su se pjevale božićne pjesme do iznemoglosti i tako nekoliko dana. Tada mi to nije bio baš omiljeni način provođenja zimskog odmora, ali dalo se izdržati zahvaljujući tome što je u gradu čekala topla i ušuškana atmosfera u stanovima, darovi su bili tu, a naši susjedi i prijatelji dolazili su vidjeti kakve smo slatkiše dobili i kakav nam je bor. Znam da sam kao dijete puno više voljela Uskrs jer se nitko nije ljubio, a sva okupljanja bila su vani, na guvnu ili dvorištu. Priroda je posvuda nudila nešto novo i zanimljivo. Bili smo nesputani. Jurcali smo posvuda. U Uskrsu sam osjećala obećanje slobode. To su bila nepatvorena hodočašća u šume, na livade, na obalu Suvaje. Možda nismo znali pobožno sročiti svoju zahvalnost za sve to, za taj Hram, ali Krist je vidio naša srca i znao da Ga ljubimo.

Vidimo da i Isus, kad ide moliti ili odmoriti se, odlazi nekamo u prirodu, daleko od ljudi i vreve. Svoje učenike poučava uglavnom po okolnim brdima. Tamo ih uči moliti *Oče naš*. Dijeli s učenicima sinovstvo. Uči da su učenici Hram Duha Svetoga. Mi danas imamo katoličke crkve koje su nerijetko prepune

umjetničkih djela, cvijeća, pozlaćenih posuda i pozlata na okvirima slika i koricama knjiga. Neki u tome vide neosjetljivost za siromašne, drugi prepoznaju način da se tom ljepotom i bogatstvom dočara Božja ljepota i bogatstvo koje rasipno dijeli ljubljenima. Najrasipnije je Njegovo djelo Euharistija u kojoj sama sebe razdaje nama za hranu i piće kako bi nam do kraja svijeta bio blizu. Ne mogu zamisliti Hram bez Euharistije. To je kao da gledam u jaslice u kojima nema ničega, nema Božića. Jedna od prigoda kad je Isus bio u Hramu bila je ona kad je istjerao trgovce i mjenjače. Zato što Bog daruje, a ne trguje! U Hramu može biti mjesta samo za darivanje, međusobno, u molitvi.

Mi se u svom srcu možemo susretati s Gospodinom. To može postajati sve učestalije i trajnije. Sv. Lovro od Uskrsnuća preporučuje unutarnju molitvu za vrijeme rada i drugih naših djelatnosti. On kaže da trebamo zastati kao u prolazu i pokloniti Mu se u dubini srca. Čineći tako, tako hodočasteći, prispjeli svi mi Uskrsnuću! Kako će to biti? Ne znam baš! Ipak, znam da će biti kako je pisano: „što oko ne vidje i uho ne ču i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube“. (1Kor 2,9)

Marijana Pezo

Božić svetoga Franje

Sv. Franjo Asiški zanimljiva je pojava među svecima Katoličke Crkve. Poznat je po jednostavnu načinu života, po ljubavi prema Bogu i svemu njegovu stvorenju. Poznat je i po svojoj ljubavi prema Sinu Božjem Isusu Kristu, posebno prema ljudskoj dimenziji njegova života na zemlji. Sve postaje Isusova zemaljskog života, njegovo rođenje, muka i smrt bile su za Franju predmet iskrene pobožnosti i temelj duhovnosti koja i danas živi u franjevcima i franjevkama i nebrojenim sljedbenicima franjevačke karizme.

U tom suzvučju smješta se i Franjina ljubav prema Isusovu rođenju, njegovu dolasku u naš svijet, što slavimo svetkovinom Božića. Toj se svetkovini svetac radovao kao malo dijete. Upravo taj blagdan Božjeg čovjekoljublja, koje se očitovalo u Isusovu rođenju, Franjo je želio doživjeti na izvoran, osjetljiv i opipljiv način. Stoga je priredio prve poznate jaslce u Grecciu, mjestu oko 100 km sjeverno od Rima. U božićnoj noći, godine Gospodnje 1223., sâm je želio doživjeti, svojoj braći i sabranu pučanstvu pomoću „živih jaslca“ dočarati tajanstvenu ljepotu božićnog događaja.

Životopisac bilježi da je Franjo zamolio prijatelja da mu pripravi sve što je potrebno, kako bi svojim očima mogao vidjeti i što vjerodostojnije doživjeti siromaštvo u kakvu se rodio Isus u Betlehemu, kako je oskudijevao u onom što je nužno za novorođenče, kako je bio položen u jaslce i grijan dahom vola i magarca. Badnji dan bio je dan radosti i klicanja. Navečer su se skupili fratri iz raznih krajeva, a muševci i žene iz obližnjih mjesta s bakljama u rukama kako bi osvijetlili onu noć u kojoj je zasjala Svjetlost s neba koja je razvedrila sve dane i sva vremena. Kad je stigao Franjo, sve je već bilo pripremljeno po njegovoj želji i zamisli: jaslce su na mjestu, prostrta je slama, privezani su vol i magarac. Uokolo su pastiri i sabrani puk s bakljama. Tajanstvena noć bila je svijetla poput dana, draga ljudima i životinjama. Okupljeni narod radovao se velikom, dotad nekušanom radošću. Svi su stajali pred velikim otajstvom.

Franjo je sav zadivljen promatrao jaslce i poskakivao od radosti. Za misnog slavlja Franjo je, kao đakon, milozvučnim glasom navijestio

Evangelje, a zatim se obratio okupljenima propovijedajući im biranim riječima o novorođenom Kralju koji se rodio u neznatnu gradiću Betlehemu. I svaki put kad bi spomenuo Isusovo ime ili betlehemske Dijete, obuzimala bi ga posebna radost. Jezikom bi prelazio preko usana kako bi ponovno osjetio svu ljepotu i milinu Isusova imena. Životopisac pripovijeda kako je jedan od prisutnih u zanosu vidio dijete Isusa kako nepomično leži u jaslama: Franjo mu se približava i kao da ga budi iz duboka sna. To viđenje i nije se toliko razlikovalo od stvarnosti, budući da je Gospodin po svom Duhu prisutan u onima koji vjeruju. Nije li nam rekao, gdje su dvojica ili trojica sabrani u njegovo ime, da je i on među njima?!

Franjo Asiški svetac je jaslca. Stručnjaci raspravljaju je li običaj postavljanja jaslca za Božić postojao i prije njega. Činjenica je da za Franju jaslce nisu jedino anđeli koji pjevaju, pastiri sa svojim stadima, zvijezda i mudraci koji dođu s Istoka da se poklone novorođenom kralju, već i dramsko predstavljanje ljubavi Božje po kojoj Sin Božji postaje Sinom Čovječjim. Za Franju ljubav nije prazna riječ, nego riječi i djela. A da se Isus za nas rodio, velik je znak Božje ljubavi prema nama.

Božićne jaslce izraz su duhovnosti sv. Franje. On je veoma snažno, gotovo opipljivo doživljavao toplinu nedokučive Božje ljubavi prema nama. Vječni i svemogući Bog, izvor svega dobra i tvorac svega stvorenoga, u novorođenom Isusu radi nas je postao malen i siromašan. U njemu nas je Bog pohodio, pokazao nam crte svoga lica, objavio svoje ime i darovao svoju ljubav, darovao samoga sebe. Uz pomoć jaslca Franjo je želio pomoći svojim suvremenicima da na vidljiv i opipljiv način dožive jedincatu blizinu i toplinu Božje ljubavi.

Franjina ljubav prema malenom, novorođenom Isusu usko je povezana s njegovom ljubavlju prema raspetom Isusu. Nedokučiva tajna Božića, otajstvo Boga koji postaje čovjekom, tijesno je povezana s Isusovom smrću na križu jer je upravo ona dala odgovor na pitanje koje često postavljamo u božićne dane: Zašto je Bog postao čovjekom? Na to odgovara naša vjera: „Radi nas ljudi i radi

našega spasenja!“ Bog se utjelovio da bi predao svoj život za nas, da bi nam pokazao da nas ljubi najvećom mogućom ljubavlju. Jer nema veće ljubavi od one koja je spremna položiti život svoj za svoje prijatelje. To otajstvo vjere do te je mjere obuzimalo sv. Franju da je i sam želio nositi obilježja Isusove smrti na križu. I kao što se Franjina ljubav prema novorođenom Isusu izvanjski očitovala u pripravi božićnih jaslca, tako se i njegova ljubav prema raspetom Kristu očitovala u ranama Kristovim koje je nosio na svom tijelu.

Prema riječima sv. Franje, Krista začinjemo kad Ga ljubimo iskrena srca i čiste savjesti, a radamo Ga kad činimo sveta djela koja ga očituju svijetu. U svom Pismu vjernicima predočio je u čemu se sastoji pravo majčinstvo u odnosu na Krista: „Majke smo Kristove kad ga nosimo u srcu i u tijelu pomoću božanske ljubavi te po čistoj i iskrenoj savjesti. Krista zapravo radamo

kad činimo sveta djela koja trebaju svijetliti za primjer drugima. O, kako je sveto i drago, ugodno i ponizno, mirno i slatko, ljubazno i željno imati takva brata, našega Gospodina Isusa Krista“.

Prizorom jaslca Franjo je dočarao otajstvo svete božićne noći kad se Nebo susrelo sa zemljom, kad je veliki Bog postao malenim Djetetom, kad je Bog postao Božić. Slikovito je predočio povijesno-spasenjski događaj koji se zblio prvoga Božića u Betlehemu. Od te davne noći kršćani po svem svijetu na živopisan način uprizoruju Isusovo rođenje koje označuje početak vrhunca Božje objave. Božić je u potpunosti promijenio ljudsku povijest. Po Isusovu rođenju Bog je zauvijek ušao u našu povijest. Neuništiva snaga Božića dopire i danas do nas da nas uvede u čudesan svijet Božje ljubavi.

Dinko Aračić

A silver tray with ornate handles is filled with white linens. On the linens are several green leaves, some with small white pins. There are also sprigs of purple lavender. Four brown beaded necklaces with wooden cross pendants are arranged on the tray. A hand is visible on the left holding the tray, and another hand is visible on the right holding a pair of silver scissors.

*Ususret 800. obljetnici
smrti sv. Franje*

U sjeni, ali ne i zaboravljen: sv. Franjo i Imotski

Imotski je grad čvrsto ukorijenjen u kamenu, s dušom oblikovanom tijekom stoljeća zajedništva, vjere i upornosti. Tko je god ovdje odrastao, zna da se Imotski ne može shvatiti samo pogledom na Modro i Crveno jezero ni šetnjom kroz stare ulice ni promatranjem tvrđave koja bdije nad gradom. Imotski se razumije tek onda kad čovjek zastane i osluhne tišinu koja izvire iz kamena, iz baštine, iz molitve. Tu tišinu stoljećima prožima i blagoslivlja nebeski zaštitnik sv. Franjo Asiški, kojemu su posvećeni župa, crkva i samostan u srcu grada, a čija je franjevačka prisutnost duboko utkana u život naroda.

Franjevci u Imotskom nisu tek povijesna činjenica; oni su dio identiteta, dio odgoja generacija, dio svakodnevice iz koje izrastamo. I sam sam ovdje odrastao, oblikovan ne samo obiteljskim domom nego i duhovnim ozračjem koje su zidovi franjevačkog samostana stvarali. Ti zidovi, premda skromni i jednostavni po

izgledu, nose nevidljivu snagu: snagu molitve, predanja i jednostavnosti koje je sv. Franjo živio i ostavio Crkvi kao najuzvišeniji primjer nasljedovanja Krista.

Pa ipak, paradoks je našega vremena da je sv. Franjo u Imotskom pomalo u sjeni, gotovo zaboravljen izvan devetnice i dana njegove svetkovine. Ne čuje se često zaziv njegovog imena, ne spominje se mnogo njegova uloga kao zaštitnika župe i nebeskog zagovornika. Ali, Franjo se ne buni. On, koji nikada nije htio biti u prvom planu, koji je bježao od časti, od prevelike pažnje i pohvala, ostaje vjeran svom duhu: skrovit, tih, ponizan, ali postojan. U toj skrovitosti krije se njegova najveća snaga. On ne traži da ga slavimo - on želi da se obratimo, da se iznutra promijenimo, da se vratimo jednostavnosti evanđeoskog života.

Upravo u toj jednostavnosti i poniznosti sv. Franjo i dalje štiti ovaj grad. Poput strpljivog sveca koji zna da pravi plodovi dolaze tek u tišini

i strpljivom iščekivanju, on bdije nad Imotskim i ne dopušta da se vjera ugasi u narodu. Možda je ponekad plamen slab, ali naš Zaštitnik zna: i najmanji žar dovoljno je snažan da se razbukta u veliku vatru ako ga dotakne Božji Duh.

To franjevačko bdijenje može se osjetiti i u samom kamenu našega Grada na Gori, koji svojom jednostavnom siluetom, svojim dostojanstvom i skladom neodoljivo podsjeća na Asiz, grad iz kojega je Franjo pošao u svijet. Kao što Asiz privlači tisuće ljudi svojom ljepotom i mirom, tako i Imotski ima nešto što nije moguće opisati samo riječima: spoj prirode, baštine i duhovnosti koji čovjeka istovremeno smiruje i uzdiže. Franjina duhovnost tako je duboko utisnuta u ovaj grad da postaje gotovo opipljiva - u zvuku zvona, u stazama oko samostana, u hodnicima gdje se osjeća trag stoljetne molitve.

Ne bojim se za Imotski jer nad njim bdije Franjina ruka, ona ista ruka koja je na sebi nosila Kristove biljege - rane ljubavi, poniznosti i otkupljenja. U toj izranjenoj ruci krije se najsnažnija zaštita. Ako je Franjo mogao podnijeti dio boli Kristove muke, može i danas podnijeti boli i teret briga, tjeskoba i izazova našega grada. A nama ostaje da prepoznamo taj dar i da svomu zaštitniku barem u duhu zahvalimo.

Možda ćemo ga, u godini 800. obljetnice njegove smrti (1226. - 2026.), napokon malo više zazivati i nasljedovati. Jubileji nisu samo spomeni, oni su pozivi, a 800 godina Franjine nebeske slave jest poziv nama, njegovim nasljednicima po vjeri, da se vratimo njegovim vrijednostima: jednostavnosti, bratstvu, poštovanju prema svakom čovjeku, ali i prema svakome stvorenju.

Stoga, sv. Franjo, blagoslovi i čuvaj ovaj grad u kojemu smo odrasli, u kojemu dišemo baštinu svojih predaka i u kojemu želimo graditi budućnost dostojnu tebe i Onoga koga si najviše ljubio - Krista Gospodina. Vodi nas putem istinskog obraćenja srca i pameti. Uči nas vjernosti u malome i u velikome, kako bismo prepoznali što nam Bog daruje, i kako bismo postali dostojni, po njegovoj milosti, ući u društvo Gospe od Anđela i svih svetih.

Ako budemo hodili tim putem, onda će Imotski i dalje biti ono što je oduvijek bio: grad čvrst poput kamena, ali mekan srcem; grad ponizan, ali dostojanstven; grad koji živi iz vjere i za vjeru. A nad njim će i dalje bdjeti tihi, skromni, ali moćni zaštitnik - naš sv. Franjo.

fra Jerko Kolovrat

GRAD NA GORI

GRAD NA GORI

Pjesma stvorova

Karlin oltarnik

Oltar sv. Frane Asiškog postavljen je s desne strane do glavnog oltara u našoj crkvi. Kad pogledam prema njemu, sjetim se časte sestre Karle i lijepog starinskog oltarnog pokrivača baš za taj oltar. Pokojna s. Karla s posebnom se pažnjom brinula o svečanom oltarniku koji je koristila isključivo za proslavu svetkovine sv. Franje. Na teškoj svili boje slonovače izvezeni su prekrasni cvjetovi u nježnim bojama, a u sredini, između cvijeća, naslikana Franjina slika s mnoštvom ptičica. Kako je s posebnom pomnjom rukovala oltarnikom, tako je birala i osobe kojima mu je dopuštala pristup.

Dragocjeni oltarni pokrivač nakon ovogodišnje proslave sveca zaštitnika doživio je nezgodu. Naime, prilikom tretmana u kemijskoj čistionici s njega je ishlapila Franjina slika zajedno s ptičicama pa je dospio k meni na rekonstrukciju. Dok sam obnavljala sliku, nastojala sam nasljedovati s. Karlu, tj. njezinu posvećenu pažljivost u rukovanju oltarnikom. Sliku sam obnovila, ali bez zeleno nijansirane ovalne pozadine i s nešto manjim brojem ptičica. Originalnog se izdanja ionako malo tko sjeća, a nisam htjela riskirati s detaljima koji bi možda narušili kvalitetu izvedbe.

Sigurno me druženje s Franjinim oltarnikom potaknulo na razmišljanje o naravi biljnog i životinjskog svijeta i naravi čovjeka. Promišljajući o tome otkrih kako se u biljnom svijetu može pronaći mnoštvo prekrasnih usporedbi i metafora u razmatranju duha i duše čovjeka. I pomislih da bi to bila zgodna tema za novi broj *Grada na gori*. Kako me nitko nije požurivao, pisanje sam svakodnevno odgađala sve dok požurnica konačno nije stigla zajedno s prijedlogom da tema bude vezana za 800. godišnjicu smrti sv. Franje koja se slavi iduće godine. Flora i fauna, više flora negoli fauna već su mi zauzele misli namećući se kao tema pa se nisam mogla prebaciti na nešto drugo. Slijedeći misao put me vodio do iduće stanice, a to je, bar prema mojoj logici, *Pjesma stvorova*. Tražeći po internetu tekst pjesme, našed na podatak da se ove godine slavi 800. godina od njezinog nastanka. Tim saznanjem zaokružio se uvod u temu i još jednom se potvrdilo da *naše misli nisu naše* jer Stvoritelj svemu utire put,

kako u makro svemiru, tako i u našim mikro svemirima, koliko se god oni činili nevažnima i neznatnima.

Simbolika stvorenja

Bog stvara svijet: svjetlo, vode, kopno, svjetlila, potom stvara biljke, pa životinje i na kraju čovjeka kao krunu stvorenja. Daniel pjeva *Sva djela Gospodnja, blagoslivljajte Gospoda...* te u idućim redcima spominje anđele, nebesa, vode, sunce, mjesec i zvijezde, razne pojave (kiša, led, munje, oblake itd.), spominje bregove i brežuljke i sve raslinje, izvore i rijeke, životinje. Sličan je redoslijed u *Pjesmi stvorova*, s tim da Franjo preskače životinjski svijet.

Stvoritelj najprije oblikuje okoliš, odgovarajuće uvjete za život biljaka, životinja i čovjeka. Biljni svijet podlošan je mijenama tijekom ciklusa godišnjih doba, a životinje i ljudi protjecanjem godina. Na biljke i njihov život značajno utječu vremenske prilike, ljudske aktivnosti i drugi faktori. Utječu i na životinje, ali one imaju bolje mogućnosti prilagodbe jer mogu krenuti u potragu za povoljnijim uvjetima i okolnostima, a biljke su usidrene, „osuđene“ na mjesto u kojem su izniknule.

Koristimo li se usporedbama i simbolikom kad nastojimo okarakterizirati nekog čovjeka, najčešće posežemo za osobinama životinja pa kažemo: hrabar kao lav, lukav kao lisica, slobodan kao orao, mudar kao sova, marljiv kao mrav, bezbrižan kao cvrčak, napuhan kao puran, vjeran kao pas, itd. Ni biljni svijet nije bez simbolike pa ljubičice predstavljaju poniznost, ljiljan čistoću, neki crveni cvjetovi (ruža, karanfil...) ljubav, žrtvu ili mučeništvo, djetelina simbolizira Presveto Trojstvo, a cvijet golubičica simbolizira Duha Svetoga. Dok se simbolika faune pretežno veže s karakterom i djelovanjem, simbolika biljaka, osobito cvijeća, povezaniya je s duhovnom stvarnošću i pojavama.

U odgoju čovjeka (djeteta) važno je genetsko naslijeđe, ali i okolina znatno utječe na formiranje psihološkog profila, time i na život duše. Kod raslinja primjećujemo da, ako se poremete klimatski uvjeti na koje je biljka navikla (na primjer, pretjerana suša), biljka će zakržljati, možda i posve nestati. S druge strane, previše će kiše uzrokovati gnjilež, a ne

treba ni spominjati koliko je puta led u proljeće uništio prinos vinove loze ili se isto dogodilo nakon tuče u vrijeme kad se grozd već formirao. Slično je i s ljudskom dušom. Živi li dijete u nefunkcionalnoj obitelji, u hladnoj sredini bez emocija, u ekonomskoj bijedi, ili ima kakvu tjelesnu manu, neminovna je ranjenost njegove duhovne duše. S druge strane, duši i od obilja prijeti opasnost. Dok su biljke nemoćne pred utjecajima nepovoljnih vremenskih prilika, zatrovanošću tla, erozijom i drugim nevoljama jer im ne mogu umaknuti, životinje zahvaljujući nagonu za preživljavanjem mogu. Čovjeku u svim situacijama ostaje izbor: ako i ne može mijenjati okolnosti, može mijenjati svoj odnos prema njima.

Franjina pjesma

Hvaljen budi, Gospodine moj, sa svim stvorenjima svojim, napose s bratom, gospodinom Suncem: od njega nam dolazi dan i svojim nas zrakama grije. Ono je lijepo i sjajne je svjetlosti puno, slika je, Svevišnji, tvoga božanskog sjaja.

Sv. Franjo hvali Gospodina sa svim stvorenjima i Suncem bez kojega bi Zemlja bila potpuno pusta. U sjaju Sunca vidi sliku božanskog sjaja. Kao što nema života bez sunca, tako je bez Božje prisutnosti, bez božanskog sjaja i ljudska duša pusta jer ona živi jedino ako je obasjana svjetlošću koja dolazi od Boga.

Hvaljen budi, Gospodine moj, po bratu našem Vjetru, po Zraku, Oblaku, po jasnoj Vedrini, i po svakom vremenu tvojem kojim uzdržavaš stvorove svoje. Hvaljen budi, Gospodine moj, po sestrici Vodi, ona je korisna, ponizna, draga i čista.

Često prigovaramo zbog vjetra, kiše, oblaka, vrućine, hladnoće, a malo kada zahvaljujemo. A trebali bismo kakvo god vrijeme bilo. Biljke svako vrijeme podnose u tišini, a mi redovito stvaramo buku. Naša duša u tišini ili nježnim zvukovima ozdravlja, u buci pak obolijeva. Znanstvenici su dokazali da, ako biljkama puštamo ugodnu glazbu, one rastu ljepše i jedrije. Ispitivanja su vršili i na kravama. Krave koje su slušale klasičnu glazbu davale su više mlijeka. Ako biljke i životinje reagiraju tako, onda je i s ljudskim duhom slično. Najbolja i najljekovitija glazba koju možemo svirati jedni drugima dobra je misao i lijepa, topla riječ. Time pomažemo popravljajući Božje ravnoteže u stvorenom svijetu koju smo mi ljudi narušili zlom i grijehom.

Hvaljen budi, Gospodine moj, po sestri i majci nam Zemlji. Ona nas hrani i nosi slatke nam plodove, cvijeće šareno i bilje donosi. Hvaljen budi, Gospodine moj, po onima koji opraštaju iz ljubavi tvoje i podnose rado bijede života; blaženi koji sve podnose s mirom, jer ćeš ih vječnom okruniti krunom.

Pri ugibanju biljke i životinje nevažan je način kojim su živjele (to im je ionako „zadano“), bilo to kržljivo, bujno, krvoločno ili umiljato, svejedno jer je smrt njihov kraj. Ljudski je život nešto drugo, a smrt je prijelaz. Kamo će čovjek, kamo će njegova duša prijeći, uvelike ovisi o načinu kako je živio život na zemlji. Bog želi svaku dušu zagrliti, obasjati svjetlom svoje ljubavi u nebeskoj domovini, a da bi se to dogodilo, čovjek treba dušu čistiti i čuvati od grijeha.

Sv. Franjo spominje one koji opraštaju iz ljubavi i sve podnose s mirom, a to mogu duše koje su se već potpuno otvorile Božjoj milosti. Za Franju možemo reći da se rodio sa zlatnom žlicom u ustima jer je njegova obitelj bila imućna. Živio je bezbrižno u zabavama i druženjima. Životne okolnosti u kojima je odrastao bile su idealne za oblikovanje budućeg rastrošnog bogataša sa svim grijesima koji uz to idu. Ali Bog je imao drugi plan. Franjo je želio biti trubadur, u neku ruku kasnije je to i postao, ali Božji trubadur.

Ranjeni Trubadur

Dugo sam imala tu trubadursku sliku radosnog sveca u glavi, sve do jednog hodočašća u Asiz i druga mjesta gdje je Franjo prebivao. I oltarnik s. Karle s početka ovih razmišljanja sugerira nam svečevu trubadursku lakoću življenja usred Božjih stvorova. Ali iza te lakoće puno je pokore, molitve, trpljenja, žrtve i bolova. Prvo što me na hodočašću Franjinim stopama duboko potreslo priča je o operaciji oka. Operacija naživo, zastrašujućim instrumentima - alatima. Nema dezinfekcije, nema anestezije, nema operacijske dvorane. Ježim se od pomisli na tu bol. Kroničar bilježi da je to strpljivo podnosio. Tu su i druge dijagnoze i bolesti od kojih je Asiški svetac patio. On svejedno, usprkos boli i nevolji pjeva o ljepoti stvorenja jer tu ljepotu gleda iz perspektive ljubavi kojom je stvorenje otkupljeno, iz poetike križa. Zato i sam *rado podnosi bijede života*, zato je i on *blaženi koji sve podnosi s mirom*.

Posjet La Verni još je više demontirao sliku o svecu koju sam gradila od djetinjstva pa je tako djetinjasta dugo živjela u mojim mislima.

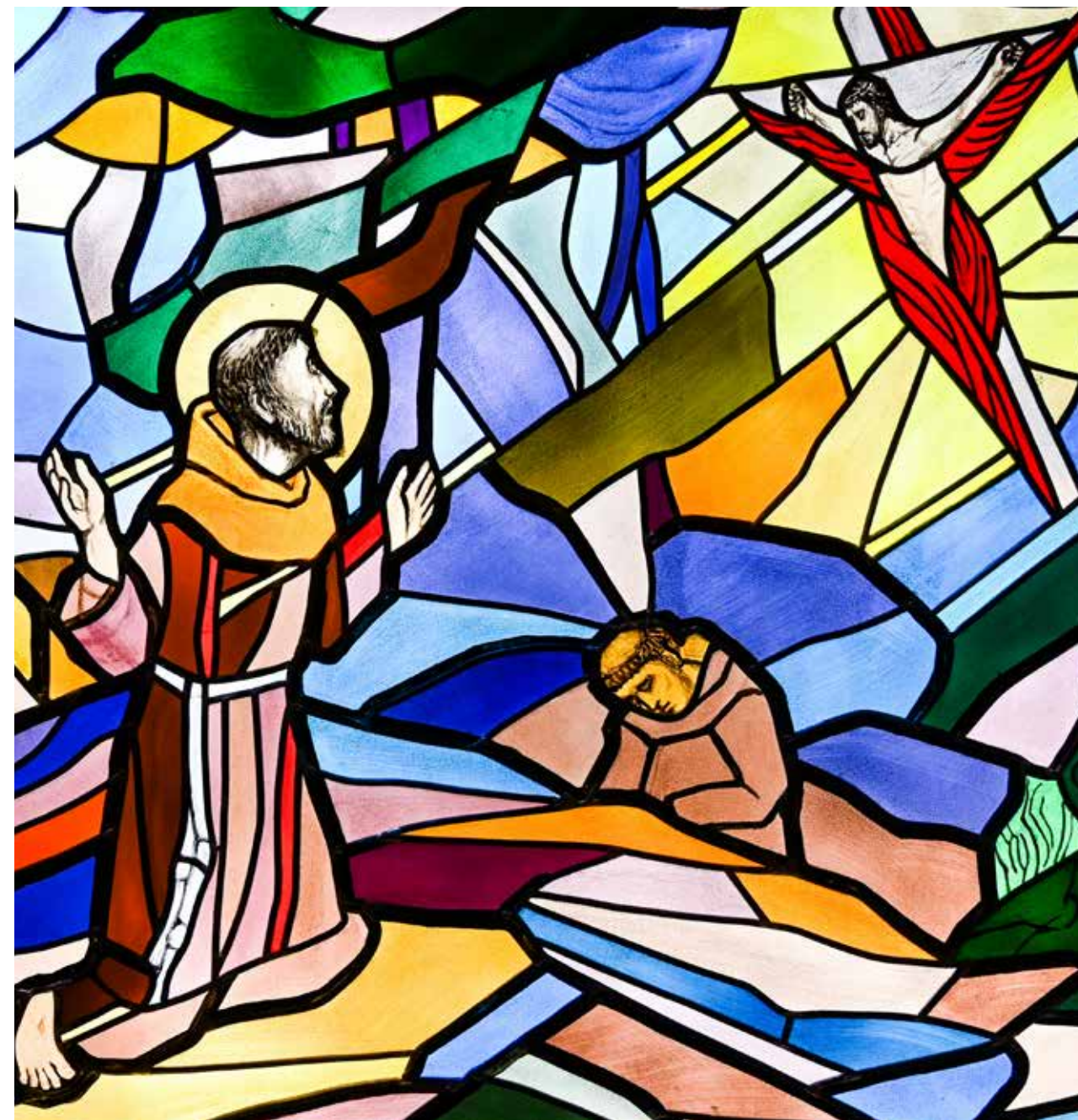
Ponijelo me na La Verni nešto nesvakidašnje, proželo mi dušu, zapljusnulo me skrivenim Franjom kojega tek ovdje možemo upoznati. Ulazak u ledenu špilju i dodirivanje kamena na kojem je spavao kao da je pokrenulo film u kojem ga vidim dok na koljenima razmatra Kristovu muku, sluti i prepoznaje Gospodinovu bol, iz dna duše čeznući da ju u potpunosti i sam osjeti. Vidim kako na tom studenom kamenu iznova proživljava trpljenja ljubljenog Gospodina pa sebi zadaje sve žešće pokore ne bi li mu bio bliže. I onda se s La Verne vraća među ljude, opet poput dobrodušnog, radosnog trubadura punog ljubavi i milosrđa posreduje svima lakoću života u Kristu. Kad se zov La Verne oglasi u duši, on joj se iznova i iznova

vraća. Tamo, na gori, konačno dobiva najljepši i najželjeniji dar - kušati bol Gospodinovu i nositi njegove rane.

Hvaljen budi, Gospodine moj, po sestri nam tjelesnoj smrti, kojoj nijedan smrtnik umaći neće. Jao onima koji u smrtnom umiru grijehu; a blaženi koje ti nađeš po volji presvetoj svojoj, jer druga im smrt nauditi neće.

Sluteći skori susret u vječnosti Franjo pjeva o sestrici smrti. Smrt mu je sestra jer je s mirom iščekuje, ona će mu otvoriti vrata u puninu Ljubavi. Budemo li slijedili putokaze Milosti, i nama će smrt biti sestra i *druga nam smrt nauditi neće*.

Vesna Ujević

Odnos prema stvorenjima na primjeru sestrice vode

Hvaljen budi, Gospodine moj, po sestrici vodi! Ona je korisna, ponizna, draga i čista! (Pjesma stvorenja)

Vozeći se nedavno kroz jedan kraj ugledao sam duž ceste podosta bačenog smeća. Pogodila me je ta nebriga ljudi za njihov okoliš. Svjesni smo da je odlaganje smeća jedan od velikih problema današnjice. Nitko ne želi smeće u svojoj blizini. Smeća je mnogo, čovjek ga „proizvodi“ kao na traci. Čovjek današnjice kao da je zaboravio što znači višekratna uporaba, što znači štednja prirodnih bogatstava. Sve se troši i u većoj mjeri negoli čovjeku treba. Smeće koje sam vidio uz cestu podsjetilo me je na ljudsku ograničenost i uskoću mentaliteta, pogotovo ljudi iz naših krajeva: *Važno da smeće nije uz moju kuću ili da nije vidljivo...* Naš čovjek kao da ne razmišlja dalje ni šire od svoje kuće i okućnice.

Nedavno mi je jedan vozač autobusa pričao o ponašanju naših ljudi kad putuju iz europskih zemalja u Domovinu. Dok su u inozemstvu, paze kako se ponašaju, poštuju zakone, čuvaju okoliš. Ali, čim prijeđu granicu, okrenu medalju na drugu stranu: bacaju papiriće kroz prozor automobila ili autobusa, bacaju opuške gdje ih je volja... Nije, dakle, da nismo sposobni paziti na okoliš, nego nas jednostavno nije briga! Podsjeća me to na slučaj iz zemalja bivšeg istočnog bloka, u kojima su u graničnim područjima građeni što veći dimnjaci kako bi otrovni dim iz tvornica odlazio u susjednu zemlju. Ljudi kao da nisu bili svjesni, a mnogi ni danas nisu, da je svijet povezan, da je svijet jedna jedinstvena cjelina. Sjetimo se sv. Pavla koji uspoređuje Crkvu s tijelom. Tako bismo mogli reći i za Zemlju: ona je jedan organizam u kojem, kad trpi jedan ud, trpi cijelo tijelo! (usp 1 Kor 12, 12ss)

Mnogi su uvjereni da je današnja ekološka kriza i vjerska kriza koja, između ostaloga, počiva na krivoj interpretaciji biblijskog izvještaja o stvaranju svijeta. Bog nije stvorio čovjeka gospodarom zemlje i naložio mu da pokori prirodu uništavanjem i bezgraničnom

eksploatacijom, nego ga je stvorio kao svoga zastupnika koji treba s njome brižno postupati.

Papa Ivan Pavao II. proglasio je 1979. sv. Franju zaštitnikom ekologije. Franjin nas, naime, primjer poziva da ostvarimo skladan odnos sa sveukupnim stvorenjem. Posebno nas Franjo potiče na poštivanje svih stvorenja jer je on došao do uvjerenja da je čovjek kao živo biće dio mnogo veće cjeline – svijeta, koji je djelo Svemogućeg Boga. Franjin stil života, koji sva stvorenja priznaje kao partnere, dapače, kao braću i sestre, vodi nas do pravog partnerstva, odnosno bratstva sa svim stvorenjima. To je očito u velikoj suprotnosti s mentalitetom današnjeg čovjeka koji gleda isključivo na sebe i na svoje interese.

U ovom ćemo razmatranju na temelju Franjinog odnosa prema *sestrici vodi*, pokušati otkriti kako naš Zaštitnik gleda na stvorenja. Time ćemo ujedno i sebi posvijestiti kakav bi trebao biti naš odnos prema stvorenjima, odnosno, naše svjedočenje i kritika današnjem mentalitetu.

Za Franju svako stvorenje ima *uporabnu vrijednost*. On jasno kaže za vodu da je ona *korisna*. Tragedija današnje civilizacije leži u tome što darove zemlje reducira samo na ovo, tj. na njihovu praktičnu vrijednost. Istina, čovjek može ovozemaljske stvarnosti koristiti u svrhu svojih vlastitih interesa, ali to nije niti smije biti razlog sebičnog odnosa prema stvorenjima.

Vodu kao i sve ostale stvarnosti ovoga svijeta možemo upotrebljavati i koristiti za svoje dobro. Čovjek kao živo biće ima mnogo životnih potreba koje može zadovoljiti samo ako se služi prirodom. I u životinjskom je carstvu tako. Sve životinje koriste se iz prirode onim što im pomaže u njihovu preživljavanju. Međutim, kako rekoh, opasnost je da se čovjek prema stvorenjima postavi apsolutno, kao njihov gospodar, a to on nije. Bog je Gospodar jer je on sve stvorio. Čovjek nije stvorio ništa na ovom svijetu. Podsjetimo se da je u Svetom pismu stvaranje pojam pridržan Bogu jer stvaranje

ne pretpostavlja nikakav preduvjet. Bog stvara ni iz čega. Čovjek može samo proizvoditi i to ako postoji nekakva sirovina koja je preduvjet nastanka njegovih proizvoda.

Drugi aspekt Franjina vrednovanja stvorenja: ona imaju *vlastitu vrijednost*, a ne samo vrijednost za čovjeka. Franjo se izričito protivio tome da se priroda učini uporabnim objektom jer je sve što postoji Bog stvorio kao samostalna bića. Zgodan primjer tome upravo je njegov odnos prema vodi. Životopisci kažu da je Franjo, kad bi prao ruke, birao mjesto gdje se voda kasnije nije morala gaziti nogama. Voda je Božje stvorenje, plod je njegove stvaralačke snage i ljubavi. Zato voda kao takva vrijedi. Bog ju je stvorio kao samostalno biće, neživo, doduše, ali ipak biće koje postoji i koje svojim postojanjem hvali Gospodina. Prisjetimo se ovdje svetopisamskog govora o vodi, npr. Pjesme triju mladića koju kao hvalospjev molimo u Jutarnjoj nedjelje psaltira prvog tjedna: *Izvori, blagoslivljajte Gospoda... Mora i rijeke, blagoslivljajte Gospoda!* Ili, zar nije Gospodin Isus Samarijanku poučio o sebi upravo preko potrebe za vodom rekavši tada da će joj On dati vode žive od koje se ne žeda? Voda ima vrijednost u sebi jer ju je Bog htio i stvorio baš takvu kakva jest. Tako je sa svakim Božjim stvorenjem!

Na koncu, valja uočiti treću dimenziju u Franjinom vrednovanju stvorenja, a to je da ona imaju *simboličnu vrijednost*. Primjer je upravo Franjin govor o vodi. Ona je *ponizna, draga i čista*. Sve što postoji ukazuje čovjeku na Boga. Sve što postoji za Franju je nositelj značenja te u sebi krije smisao sveobuhvatne cjeline. Sva stvorenja upućuju na Stvoritelja. Ona su sakramentalni izraz Vječne Očeve Riječi koja je tijelom postala.

Prisjetimo se: voda je prirodni element kojim je počeo život nas kao djece Božje – kršteni smo vodom i Duhom Svetim. Upravo je zato voda za Franju *ponizna, draga i čista* jer nas ona kao sakramentalni znak uvodi u zajedništvo s vječnim Ocem po njegovu Sinu snagom Duha.

Svako stvorenje pod nebom i na nebu znak je Boga živoga, njegove svemogućnosti i ljepote, njegove inteligencije i snage, njegove ljubavi i beskonačnosti. Zato stvorenje kao takvo vrijedi i zaslužuje da se prema njemu čovjek odnosi s poštovanjem. Za Franju su stvorenja bila braća i sestre. Ne trebamo ih tako zvati, ali ih trebamo poštovati i koristiti ih po Božjem naumu. Time život nas vjernika postaje živi znak Boga Svevišnjega, Svemogućega i Dobroga, koji zaslužuje svaku hvalu i čast i blagoslov svaki po svim stvorenjima, a posebno po svojoj slici - čovjeku.

N.N.

A wide-angle photograph of a lush green park. In the foreground, a young boy in a red shirt and grey shorts is focused on peeling a green apple with a small knife. To his right, another boy in a black t-shirt and blue shorts stands looking on. Further back, a large group of people, including men, women, and children, are gathered on a set of stone steps leading up to a large, light-colored stone building with many windows. A tall, slender cypress tree stands prominently in the middle ground. To the right, a white statue of a standing figure is visible on a pedestal. The scene is filled with mature trees with dense green foliage, and the overall atmosphere is bright and lively.

Iz života župe i samostana

Proslava Sv. Josipa

U srijedu 19. ožujka 2025. godine u Glavini Donjoj svečano je proslavljena svetkovina sv. Josipa, naslovnika crkve. Svečano euharistijsko slavlje i procesiju s početkom u 10:30 predvodio je fra Jerko Kolovrat, župnik Slivna, a koncelebrirali su fra Zoran Kutleša, naš župnik, gvardijan i dekan, fra Josip Sušić, župnik Vinjana, fra Denis Šimunović, župnik Sv. Ilije u Metkoviću, i fra Tomislav Brekalo, župnik Studenaca. Pjevanje na misi animirao je zbor mladih pod vodstvom Matea Grabovca, a ministriralo je 13 ministranata. Svečanoj proslavi Sv. Josipa prethodila je i trodnevna priprava. Fra Jerko je u propovijedi naglasio kako je sveti Josip

bio primjer života bogatog tišinom koja stvara prikladno ozračje za osluškivanje Božjeg glasa. Josip nije trčao od čovjeka do čovjeka tražeći korisne savjete za vlastite poteškoće, već se prvenstveno savjetovao s Bogom i u tom odnosu primao nadahnuća i snagu za život. Njegovo je srce bilo poučljivo i spremno slušati, a plodove njegove herojske i tihe blizine s Bogom i danas ubiremo.

Na kraju slavlja fra Zoran je čestitao svetkovinu svim vjernicima, osobito onima koji slave svoj imendan, te je zahvalio svima zaslužnima za lijepo i dostojanstveno slavlje. Nakon svete mise u crkvenoj dvorani organizirano je druženje i čašćenje.

Imotska Muka

Imotski se u noći Cvjetnice 13. travnja 2025. godine već tradicionalno pretvorio u hrvatski Jeruzalem. Imotske kamenite kale, parkovi, ceste, stepenice i trгови podsjećali su na jeruzalemske, osvijetljene svjetlom bakljonoša i prožete pokorničkom pjesmom „Puče moj“.

Samostanski vrt postao je dvorana Posljednje večere i Getsemanski vrt, prostor ispred zgrade Grada Pilatova sudnica, utvrda Topana postala je Golgota, a narod Imotske krajine i Hercegovine apostoli, židovska svjetina, rimski vojnici, židovska djeca i žene. Isusa je kao i prijašnjih godina glumio Ivan Šabić, Gospu Vesna Mustapić, Petra Ivan Budalić, velike svećenike Stipe Čelan, Roko Mustapić, Luka Kolovrat i Ivica Grančić, Pilata Ante Knezović, a satnika Zoran Mustapić.

Ove je godine Muka obogaćena posebnom scenom. Naime, na ovogodišnjoj je Muci po prvi put prikazano polaganje Isusova tijela u grob, čime je završen prikaz Muke te su se okupljeni vjernici u šutnji razišli s Topane noseći u srcu svjedočanstvo ljubavi Gospodina koji daje život za spasenje čovjeka.

Nekoliko tisuća ljudi pratilo je scene Imotske Muke uživo, a putem internetskoga prijenosa Muka je došla u svaki kutak svijeta. Na samom početku prikaza naš gvardijan fra Zoran pozdravio je sve okupljene, kao i one koji prate prijenos na internetu, te je zahvalio svima koji su na bilo koji način doprinijeli da se održi ovogodišnja Muka, posebno sponzorima i svim glumcima i statistima. Izrazio je želju da se vidimo i dogodine u još većem broju te povjerio Muku i sve sudionike i gledatelje zagovoru Gospe od Anđela.

Slavlje sakramenta potvrde

Slavlje sakramenta potvrde (krizme) ove je godine u našoj župi bilo u nedjelju 18. svibnja s početkom u 11 sati. Sakrament kršćanske zrelosti primilo je 69 mladih iz naše župe. Euharistijsko slavlje u crkvi sv. Frane predvodio je mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski u miru, uz koncelebraciju gvardijana i župnika fra Zorana. Ceremonist je bio župni vikar fra Ivo Rastočić.

Na kraju svete mise fra Zoran je čestitao svim slavljenicima i njihovim obiteljima te zahvalio svima koji su na bilo koji način doprinijeli da se slavlje krizme odvije svečano i dostojanstveno. Osobito je zahvalio predvoditelju slavlja mons. Marinu koji je u ime našeg nadbiskupa mons. Zdenka Križića pohodio našu župu i podijelio sakrament potvrde.

Popis krizmanika 2025.

1. Toni Adžija	24. Mariana Garac	47. Laura Medvidović
2. Mia Aračić	25. Lucija Gudelj	48. Zora Mendeš
3. Ivana Bago	26. Ana Jažić	49. Matea Mršić
4. Mijo Bago	27. Tomislav Jažić	50. Gabrijel Mustapić
5. Petar Bakula	28. Matea Jukić	51. Dino Parlov
6. Marija Bekavac	29. Pavo Jukić	52. Ivan Parlov
7. Kristian Bošnjak	30. Ivan Karin	53. Milan Parlov
8. Lana Budimir	31. Lucijan Katavić	54. Antea Perić
9. Antoni Buljan	32. Tea Katavić	55. Karlo Perkušić
10. Vivian Buljan	33. Nino Klapirić	56. Nikolina Protrka
11. Mia Carević	34. Petar Kukavica	57. Marija Puljiz
12. Ante Delipetar	35. Barbara Kukavica	58. Toni Rašić
13. Ante Divić	36. Pavao Kutleša	59. Ivana Sabljčić
14. Anamarija Divić	37. Ivan Kuzman	60. Maria Šarić
15. Josip Divić	38. Josipa Lončar	61. Lorena Šućur
16. Matea Divić	39. Luka Lovrić	62. Lucija Šućur
17. Petar Divić	40. Ana Majić	63. Marta Šućur
18. Bože Drobnjak	41. Antea Mandić	64. Iva Tolo
19. Jerko Đerek	42. Josip Matković	65. Antea Tolo
20. Mia Gadžo	43. Marta Matković	66. Ivan Tomas
21. Karlo Garac	44. Zlatko Matković	67. Iva Ujević
22. Leon Marko Glumac	45. Ana Medvidović	68. Danijel Vidoš
23. Marko Antonije Glavota	46. Ante Medvidović	69. Jelena Vilenica

Slavlje prve pričesti

U nedjelju 25. svibnja u našoj je župi 54 djece prvi put primilo svetu pričest. Sveta je misa počela procesijom u 11 sati, a predvodio ju je naš župnik i gvardijan fra Zoran. Pjevanje je animirao naš dječji zbor pod ravnanjem s. Antonele i Nele Rebić. U euharistijskom slavlju prvopričesnici

su po ustaljenom običaju recitali, čitali čitanja, pjevali, predmolili molitvu vjernika i prinijeli svoje darove, od kojih posebno valja istaknuti dar za siromašne - skupili su 600 € za potrebite.

Na kraju slavlja fra Zoran je zahvalio svima koji su na bilo koji način doprinijeli da se svečanost prve pričesti odvijae na lijep i skladan način.

Popis prvopričesnika 2025.

1. Roko Adžija	19. Ema Kolovrat	37. Maša Odak
2. Elena Ajduk	20. Luka Kujundžić	38. Filip Pavić
3. Ivan Bago	21. Ljubica Kutleša	39. Marita Pezo
4. Luka Bajić	22. Paula Lasić	40. Ante Poštenjak
5. Jozo Baković	23. David Malenica	41. Ela Poštenjak
6. Mihael Budalić	24. Iva Maras	42. Marino Sabljic
7. Tomislav Čaljkušić	25. Petar Markota	43. Manuela Sosa
8. Toni Čuljak	26. Mate Maršić	44. Sara Šumanović
9. Marijan Ćosić	27. Luka Matković	45. Nikola Todorić
10. Marko Ćosić	28. Tamara Matković	46. Matea Tolić
11. Jure Divić	29. Matija (m) Medvidović	47. Lea Tomić
12. Petra Divić	30. Marin Mikulić	48. Stipe Turić
13. Roko Divić	31. Lucija Milardović	49. Mara Vejić
14. Antea Gabelica	32. Sara Milardović	50. Iva Vidoš
15. Leonarda Galić	33. Vinko Milardović	51. Nika Vlajčić
16. Lana Grančić	34. Lucija Mršić	52. Matej Vuković
17. Lea Gudelj	35. Ivan Mustapić	53. Anja Zdilar
18. Marta Gudelj	36. Mihael Mustapić	54. Emanuel Žužul

GRAD NA GORI

GRAD NA GORI

30 godina Frame u Imotskom

Imotska Frama 2025. godine proslavila je 30 godina postojanja. Framu je u našem gradu i župi 1995. godine osnovao fra Jakov Udovičić, tadašnji kateheta za mlade, koji je s grupom mladih entuzijasta pokrenuo priču koja traje već 30 godina. Prigodom proslave izrađen je logo proslave, a za geslo je izabran citat iz Prve Korinćanima: „Ljubav nikad ne prestaje“. (1 Kor 13, 8)

Priprema za proslavu počela je 9. svibnja u crkvi sv. Frane kad su framaši molili „Put svjetla“, a nastavila se 16. svibnja s već tradicionalnim „Trećim petkom u Imotskom“ na temu 30 godina djelovanja Franjevačke mladeži u Imotskom (predavači bili su fra Jakov Udovičić i fra Zoran Kutleša). U petak 23. svibnja održan je otvoreni susret Frame Imotski na kojem je svoje svjedočanstvo volontiranja u Svetoj zemlji podijelila Anita Plazibat.

Središnja proslava održana je u petak 30. svibnja kada se prigodnim programom obilježio i drugi važn događaj: Dan državnosti Republike Hrvatske. Nakon okupljanja uslijedili su pozdravni govori. Prisutne je najprije pozdravio

osnivač Frame Imotski fra Jakov Udovičić, a potom su se okupljenima obratili prvi predsjednik Frame Imotski Stjepan Pezo, bivša članica Frame Ivana Marasović (rođ. Parlov) i Ana Đuzel, voditeljica cijelog programa. Na kraju su sadašnja predsjednica Frame Imotski Josipa Štrlić i sadašnji duhovni asistent fra Ivo Rastočić uputili riječi dobrodošlice.

Nakon pozdravnih govora profesor povijesti Denis Đerek govorio je o ulozi franjevacu i kršćanstva u Hrvatskoj i u Imotskoj krajini. Zatim je svoje svjedočanstvo o životu i odrastanju u Frami iznijelo dvoje framaša, danas bračnih drugova, Anamarija i Ivan Galić.

Vruhnac slavlja bilo je svečano euharistijsko slavlje, kojem je prethodila molitva franjevačke krunice u crkvi sv. Frane. Svetu je misu predvodio naš gvardijan fra Zoran, s njim su u koncelebraciji bili fra Ivo, fra Jakov i fra Nediljko Šabić, a služili su đakoni i bogoslovi.

Na zakusci nakon svete mise susrela su se braća i sestre, framaši sadašnji i bivši, sljedbenici sv. Franje, i potvrdila se ona stara: „Jednom framaš, zauvijek framaš“.

Oblačenje i početak novicijata

U subotu 13. srpnja 2025. godine u crkvi sv. Franje Asiškog u Imotskom franjevački habit obukli su dosadašnji postulanti Jakov Rak i Noa Brakus. Svečano misno slavlje predvodio je provincijal fra Siniša Balajić, uz koncelebraciju fra Zorana Kutleše, imotskog gvardijana, fra Anđelka Domazeta, magistra franjevačkih bogoslova, i još dvadesetak svećenika. Prije početka misnog slavlja održan je obred oblačenja u kojem su postulanti Jakov i Noa obukli redovničko odijelo – franjevački habit, a u tome su im pomogli fra Frano Laco i fra Valentino Radaš.

Tijekom mise ministrirali su franjevački bogoslovi, a pjevali su župni zbor mladih i mladi iz molitvenih zajednica Šum s neba i Gospa od Anđela. Na koncu misnog slavlja riječ zahvale Bogu i Gospi od Anđela uputio je gvardijan fra Zoran, čestitavši novcima na njihovim prvim franjevačkim koracima. Nakon svečanog blagoslova i zajedničkog fotografiranja zajedništvo se prenijelo za obiteljski stol u dvorištu kuće iznad samostana.

Fra Jakov i fra Noa godinu kušnje provest će u novicijatu Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM na Humcu.

fra Mate Šakić

Proslava Gospe od Anđela

U subotu 2. kolovoza 2025. godine na imotskoj tvrđavi Topani svečano je proslavljena svetkovina Gospe od Anđela – Porcijunkule, koja je i ove godine okupila više tisuća vjernika iz Imotskog dekanata, obližnjih župa i susjedne Hercegovine. Središnje misno slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Zdenko Križić, uz sudjelovanje dvadesetak svećenika, predvođenih banjalučkim biskupom mons. Željkom Majićem i imotskim gvardijanom fra Zoranom Kutlešom. Franjevački su bogoslovi ministrirali, a liturgijsko pjevanje predvodio je udruženi zbor župa Imotskog dekanata, pod vodstvom Anđelka Nikolića i uz orguljašku pratnju Maria Cikojevića.

Prije euharistijskog slavlja održana je procesija sa slikom Gospe od Anđela, koja je iz crkve sv. Frane, uz brojne barjake, bandire i pjesmu, svečano prenesena na Topanu. U procesiji je sudjelovao i HPO Gradska glazba Imotski pod ravnanjem Ljubomira Glibote, doprinoseći tako svečanosti i dostojanstvu ovoga molitvenog hoda.

Nadbiskup Križić u propovijedi je govorio o duhovnoj dubini i značenju blagdana Porcijunkule, ističući kako je on nastao u franjevačkom duhu i kako podsjeća na radikalno obraćenje sv. Franje u crkvi Gospe od Anđela u Asizu. „Franjo je bez rezervi prihvatio Isusove upute i opredijelio se za radikalno materijalno siromaštvo“, rekao je nadbiskup, dodajući kako Franjo nije prezirao materijalna dobra, nego je u Isusu pronašao istinsko bogatstvo i sigurnost. Istaknuo je zatim i Marijin primjer, pojašnjavajući kako je ona „prvo vjerom začela u srcu, a onda u utrobi“. Time je naglasio važnost prihvaćanja Božje riječi u svakodnevnom životu. „Marija je blažena zato što je povjerovala. Samo vjera može donijeti Boga svijetu, pa i u sredine gdje je zlo uzelo velikog maha“, poručio je mons. Križić. Nadbiskup je nadalje govorio o Marijinu hodu vjere, naglasivši kako ona, iako nije razumjela sve što joj je Bog objavio, nije tražila dodatna objašnjenja, nego se potpuno prepustila Božjoj volji. Pojasnivši, na tragu sv. Augustina, kako je razumijevanje plod vjere,

a ne obrnuto, propovjednik je ustvrdio da je Marija primjer one koja vjeruje i u trenucima tame i trpljenja, pa i podno križa gdje „stajala“, ostajući ustrajna i pouzdana u Boga. Tako Gospa postaje uzor svakom vjerniku: da poput nje prihvati Božju riječ, živi je i donosi drugima.

O. nadbiskup pohvalio je vjeru Imočana: „Nosim u sebi osjećaj da bih mogao Isusu u ovom času odgovoriti: ‘Isuse, u imotskom kraju naći ćeš vjere!’“. Pozvao je vjernike da prenose vjeru svojim obiteljima, kao što su njima njihovi djedovi i pradjedovi, te da budu znak Božje prisutnosti: „Koliko će Boga biti u svijetu, ili u imotskom kraju, ovisi o vama. Nemojte dopustiti da taj lanac vjere pukne u vašoj generaciji“.

Na kraju mise okupljenima se obratio gvardijan i župnik fra Zoran, zahvalivši Bogu i Gospi od Anđela na okupljanju tolikog broja vjernika. Posebnu zahvalnost uputio je svećenicima koji su predvodili mise i propovijedali u devetnici, kao i onima koji su ispovijedali. Zahvalio je bogoslovima, časnim sestrama, zborovima, gradskim službama, policiji i svim volonterima koji su pomogli u pripremi slavlja. Fra Zoran je posebno pozdravio gradonačelnika Luku Kolovrata sa suradnicima, čestitajući im Dan Grada. Na kraju se obratio mons. Željku Majiću,

biskupu banjalučkom, koji je, kako je naglasio, „došao iz susjednih, rodni mu Drinovaca kao hodočasnik Gospi od Anđela“. Također je izrazio zahvalnost mons. Zdenku Križiću na dolasku drugu godinu zaredom te najavio njegov ponovni pohod župi 10. kolovoza kada će krstiti 6. dijete u jednoj obitelji njihove župe, što je, kako je rekao župnik, „znak života i budućnosti Imotske krajine i hrvatskog naroda“.

Slavlje na Topani završeno je svečanim blagoslovom nakon kojega je uslijedilo intoniranje hrvatske himne „Lijepa naša“. Potom su vjernici u procesiji vratili sliku Gospe od Anđela u crkvu sv. Frane.

Velikoj proslavi prethodila je devetnica Gospi od Anđela, koja je okupljala vjernike kod crkve Gospe od Anđela na Topani. Svake večeri molila se krunica i zavjetne molitve, a mise su predvodili svećenici iz župa dekanata. Na uočnicu svetkovine u podne je otvoren porcijunkulski oprost u crkvi sv. Frane, a vjernicima je ponuđeno i cjelonoćno klanjanje pred Presvetim. Devetnica je, kako je naglašeno, bila duhovna priprava za ovaj veliki blagdan, ali ujedno i zahvala za sve milosti primljene po zagovoru Gospe od Anđela.

Danijela Musulin

Susret novaka

Od 22. do 25. rujna 2025. godine imao sam milost sudjelovati na susretu franjevačkih novaka Konferencije sv. Jeronima. Susret se ove godine održao u Imotskom, a sudjelovalo je 14 novaka sa svojim odgojiteljima. U postulatori u Imotskom proveo sam nepunu godinu dana i dobro upoznao ljubaznost i srdačnost svih Imočana, a posebno frataru. Njihova otvorenost i radost ni ovoga puta nije bila ništa manja. Gvardijan i župnik fra Zoran Kutleša srdačno nam je zaželio dobrodošlicu te nas upoznao s duhovnom i povijesnom baštinom Imotske krajine, koja je stoljećima nerazdvojivo povezana s franjevcima. Nakon predstavljanja provincija, susret smo nastavili zajedničkom molitvom Gospine krunice i Večernje, a dan završili bratskim druženjem uz rijeku Vrljiku, gdje nas je ugostila obitelj fra Josipa Sušića.

Drugi dan započeli smo Jutarnjom i Službom čitanja, nakon čega smo obišli neke od značajnijih lokacija u Imotskom: Modro jezero, tvrđavu Topanu te vrijednu umjetničku zbirku pok. don Ivana Turića. Potom smo slavili misu koju je predvodio provincijal fra Siniša Balajić.

Poslijepodne smo posjetili župe Runović i Slivno, gdje su nas župnici fra Ivica Omazić i fra Jerko Kolovrat upoznali s poviješću i životom svojih zajednica. Na putu iz Runovića prema Slivnu zaustavili smo se na jednom vidikovcu s kojega smo gledali Imotsko polje i uživali u ljepoti kraja. Dan smo zaključili molitvom i pjesmom uz obiteljski stol u župnoj kući u Slivnu, a kao vrhunac večeri imali smo čast čuti kako naš fra Zoran, zajedno s još dvojicom, pjeva tradicionalnu imotsku gangu.

Treći dan bio je posebno svečan. Hodočastili smo Majci Mariji u Sinj, najveće marijansko svetište Dalmacije. Gvardijan fra Marinko Vukman i čuveni fra Gabrijel Jurišić približili su nam bogatu povijest svetišta i štovanja Čudotvorne Gospe Sinjske. U posjetu Muzeju Alke dodatno smo upoznali tradiciju koja je duboko ukorijenjena u identitet grada. Na povratku smo stali u župi Lovreć. Tu nam je župnik fra Ante Buljan približio povijest tog kraja i pokazao velebnu crkvu, najveću u Imotskoj krajini. Taj smo dan zaključili posjetom župi Zmijavci. Na vratima župne kuće srdačno nas je dočekao

župnik fra Frano Laco. Zbog jake kiše u mjestu je nestala struja pa smo gotovo cijelu večer bili pod svjetlom voštanica, što mi je ostalo u sjećanju kao jedno od najdražih iskustava susreta.

Posljednji dan susreta obišli smo prirodna blaga Imotske krajine: Crveno i Zeleno jezero, Zelenu katedralu u Prološcu i izvor rijeke Vrljike. Susret smo završili slavljem svete mise, tijekom koje nas je fra Zoran potaknuo da iskustvo zajedništva koje smo živjeli ovih dana bude svjetlo i nadahnuće na putu prema redovništvu i svećeništvu. Završni obrok u samostanskoj blagovaonici bio je trenutak zahvalnosti – Bogu, domaćinima i svoj braći s kojom smo podijelili ove dane milosti.

Ovaj susret u Imotskom bio mi je puno više od običnog okupljanja. Bio je to dar, vrijeme rasta, molitve, bratske blizine i susreta s ljudima koji svojim životom svjedoče radost služenja. Stoga na kraju zahvaljujem dragom Bogu što nas je sve okupio i omogućio mi da sudjelujem na ovom susretu. Također zahvaljujem fratrima i svima koji su nas primili s velikom ljubaznošću i toplinom. Molite za nas i za nova duhovna zvanja!

Mir i dobro!

fra Jakov Rak

Proslava Sv. Franje

Svetkovina sv. Franje Asiškog, zaštitnika i naslovnika naše župe, samostana i crkve, svečano je proslavljena u subotu 4. listopada 2025. Vjernici su se za našu veliku svetkovinu pripremali devetnicom tijekom koje su, osim svakodnevnih misnih slavlja, održani i susreti s roditeljima kandidata za sakramente krizme i prve pričesti. Posljednja tri dana devetnice tradicionalno su posvećena članovima Franjevačkog svjetovnog reda (OFS), kojima je duhovnu obnovu i svetu misu predvodio fra Ivan Udovičić, tajnik i vikar Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Uoči svetkovine braća fratri iz samostanskog okružja zajedno sa časnim sestrama i ostalim vjernicima slavila su svečani Obred preminuća sv. Franje.

Središnje euharistijsko slavlje s procesijom održano je 4. listopada u 10:30, a predvodio ga je provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Siniša Balajić, s kojim su koncelebrirali gvardijan fra Zoran i još 10 svećenika. U svečanoj procesiji ulicama Imotskog sudjelovali su članovi OFS-a, framaši, djeca iz osnovne škole, a procesiju je glazbeno

pratio HPO Gradska glazba Imotski pod ravnanjem kapelnika prof. Ljubomira Glibote. Liturgijsko pjevanje na misi animirao je župni zbor kojim je ravnao Anđelko Nikolić.

U svojoj propovijedi provincijal je istaknuo kako je sv. Franjo živio evandeosko siromaštvo i poniznost na autentičan način, dajući primjer ne samo riječima nego i čitavim svojim životom. Franjo je, naglasio je, bio uistinu manji brat svima – oslobođen od ljutnje, nestrpljivosti i svake želje za posjedovanjem, potpuno predan Bogu i služenju bližnjima.

Na kraju slavlja okupljenima se obratio gvardijan fra Zoran, uputivši zahvalu svima koji su doprinijeli organizaciji slavlja: provincijalu fra Siniši, časnim sestrama, zboru, ministrantima, postulantima te svim vjernicima koji su svojim angažmanom i molitvom uveličali proslavu.

Tijekom večernje mise, koju je predvodio fra Kristijan Perković uz koncelebraciju duhovnog asistenta Frame Imotski fra Ive Rastočića, imotski framaši imali su obred primanja u Framu te su obnovili svoja obećanja.

„72 sata bez kompromisa“ u Imotskom

U subotu 18. listopada 2025. godine po prvi put u našem Imotskom i u Imotskoj krajini proveden je volonterski projekt „72 sata bez kompromisa“, međunarodni volonterski projekt koji animira mlade i promiče solidarnost, zajedništvo, kreativnost i volonterstvo. U projektu mladi stavljaju sebe, svoje vrijeme i sposobnosti na raspolaganje za konkretne volonterske aktivnosti na različitim mjestima diljem Hrvatske i pritom promiču općeljudske vrijednosti.

Projekt je organizirao Franjevački samostan u Imotskom na čelu s gvardijanom fra Zoranom Kutlešom, uz financijsku pomoć grada Imotskog i općine Proložac. Ova velikodušna inicijativa okupila je 60 volontera koji su nesebičnim darivanjem svog vremena i talenata pomogli

desetak starijih i nemoćnih osoba na području Imotske krajine slaganjem i cijepanjem drva te uređenjem okućnice.

Neki od volontera družili su se s korisnicima Centra za pružanje usluga u zajednici Maestral, obojali su prostorije Crvenog križa, družili se s umirovljenicima Matice umirovljenika u Imotskom, prikupljali potrepštine za trajnu karitativnu akciju „Antin 13.“ te uređivali okoliš Centra za socijalnu skrb i našeg samostana.

Naši su Imočani ovakvim odazivom i podrškom ovoj inicijativi još jednom pokazali svoju velikodušnost i spremnost za pomaganje drugima te vjerujemo da je ovo početak jedne lijepe priče o volontiranju u Imotskom i Imotskoj krajini.

Jakov Mikulić

Primanje u postulaturu

U nedjelju 19. listopada 2025. godine u crkvi sv. Frane u Imotskom šestorica mladih ljudi primljena su u postulaturu Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Misnim slavljem predsjedao je provincijal fra Siniša Balajić, a u koncelebraciji su bili fra Zoran Kutleša, imotski gvardijan i magistar postulanata, fra Jure Hrgović, doprefekt sjemeništa u Sinju, fra Ivan Udovičić, vikar i tajnik Provincije, fra Boris Čarić, ekonom Provincije, i braća franjevci iz Samostana sv. Franje u Imotskom i samostanskog okružja.

Nakon propovijedi o. provincijala fra Zoran je kao magistar postulanata prozvao poimence šestoricu kandidata koji su zajedno izrazili svoju molbu za ulazak u postulaturu pred o. provincijalom. Fra Siniša je predao postulantima znak Tau te ih tim činom pripustio u postulaturu. Misno slavlje pjevanjem je animirao zbor mladih, a posluživali su ministranti i franjevački bogoslovi.

Novi su postulanti: Roko Akrap (Župa sv. Mihovila – Bisko), Žarko Dragičević (Župa sv. Franje Asiškog – Čapljina), Vjekoslav Luburić (Župa Gospe Sinjske – Sinj), Mario Zubčić (Župa Svetog Duha – Tisno), Stipan Režić (Župa Gospe van Grada – Šibenik) i Kristijan Vuković (Župa sv. Luke – Podbablje). Od njih šestorice, koji ovim činom počinju svoju franjevačku formaciju i pripremu za novicijat, petorica će sljedećih devet mjeseci provesti u franjevačkoj postulaturi u Samostanu sv. Franje u Imotskom, dok će Roko Akrap razdoblje postulare provesti u Franjevačkom sjemeništu u Sinju, gdje pohađa četvrtu godinu Franjevačke klasične gimnazije.

Čestitamo postulantima na ulasku u franjevačku postulaturu te svima stavljamo na srce da mole Boga za njihovu ustrajnost u pozivu nasljedovanja Krista po primjeru sv. Franje Asiškog!

fra Daniel Živković

Novi Petrov nasljednik i braća u samostanu

Premинуće pape Franje

Na Uskrs 20. travnja 2025. godine papa Franjo posljednji se put pojavio na balkonu bazilike sv. Petra. Umornim i slabim glasom zaželio je sretan Uskrs svoj braći i sestrama te udijelio apostolski blagoslov *Urbi et orbi* – Gradu Rimu i cijelom svijetu. Nakon toga, sjedeći na stražnjem sjedalu papamobila, provozao se Trgom sv. Petra između prisutnih vjernika, blagoslivljao sve, osobito djecu kojima je i darovao slatkiše. Sutradan, na Uskrsni ponedjeljak u 9:45 kardinal Kevin Farrell, kamerlengo Apostolske komore, objavio je smrt pape Franje iz Doma svete Marte sljedećim riječima: „Predraga braćo i sestre, s dubokom žalošću moram objaviti smrt našega Svetog Oca Franje. Jutros u 7:35 rimski biskup Franjo vratio se u Očev dom. Sav je svoj život posvetio služenju Gospodinu i njegovoj Crkvi.

Učio nas je kako vjerno, hrabro i univerzalnom ljubavlju živjeti evanđeoske vrjednote, osobito u korist najsiromašnijih i marginaliziranih. S neizmjernom zahvalnošću za njegov primjer pravog učenika Gospodina Isusa, povjeravamo dušu pape Franje beskrajnoj milosrdnoj ljubavi Jedinog i Trojedinog Boga.”

Sprovod pape Franje bio je na Uskrsnu subotu 26. travnja. Svetu misu i sprovodne obrede predvodio je kardinal Giovanni Battista Re, dekan Kardinalskog zbora. Određeno je na sjednicama zbora da će konklave – izbor novoga pape – početi 7. svibnja.

Izabran novi Papa

Već drugog dana konklava iz dimnjaka na Trgu sv. Petra pojavio se bijeli dim – znak da je Kardinalski zbor izabrao novog rimskog biskupa. Na svim katoličkim crkvama diljem

svijeta zvonila su zvona u znak radosti zbog novoga pape.

„Annuntio vobis gaudium magnum: habemus Papam!“ („Navješćujem vam veliku radost: imamo Papu!“), iz središnje lože bazilike sv. Petra uskliknuo je kardinal protodakon Dominique Mamberti te izgovorio očekivanu latinsku formulu, priopćujući Rimu i svijetu ime novoga Petrovog nasljednika: „Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum, Dominum Robertum Franciscum, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem Prevost, qui sibi nomen imposuit Leon XIV.“ („Uzoriti i preuzvišeni gospodin, gospodin Robert Francis, kardinal Svete Rimske Crkve Prevost, koji je uzeo ime Lav XIV.“).

Kardinali su, dakle, na konklavi izabrali kardinala Roberta Francisa Prevosta za 267. rimskog biskupa. Pozdravljajući 100.000 ljudi okupljenih na Trgu sv. Petra novi je Papa malo poslije 19 sati uputio Rimu i svijetu iz središnje lože vatikanske bazilike pozdrav:

Mir bio sa svima vama! Draga braćo i sestre, to je prvi pozdrav Uskrslog Krista, Dobrog Pastira koji je dao život za stado Božje. I ja bih želio da taj pozdrav mira uđe u vaša srca, dospije do vaših obitelji, do svih ljudi, gdje god se nalazili, do svih naroda, do cijele zemlje. Mir vama!

To je mir Uskrsloga Krista, razoružan i razoružavajući mir, ponizan i ustrajan. Dolazi od Boga, Boga koji nas sve bezuvjetno ljubi. Još uvijek nam u ušima odjekuje onaj slabi, ali uvijek hrabri glas pape Franje koji je blagoslivljao Rim! Papa koji je blagoslivljao Rim dao je svoj blagoslov svijetu, cijelom svijetu, onog uskrsnog jutra. Dopustite mi da nastavim s istim blagoslovom: Bog nas ljubi, Bog nas sve ljubi i zlo neće prevladati! Svi smo u Božjim rukama. Stoga, bez straha, ujedinjeni ruku pod ruku s Bogom i jedni s drugima, krenimo dalje. Mi smo Kristovi učenici. Krist hoda pred nama. Svijet treba njegovu svjetlost. Čovječanstvu je potreban On kao most kojim može dospjeti do Boga i njegove ljubavi. Pomozite i vi meni, a zatim i jedni drugima, da gradimo mostove, dijalogom, susretima, ujedinjujući se da budemo jedan narod uvijek u miru. Hvala papi Franji!

Također bih želio zahvaliti svoj svojoj braći kardinalima koji su me izabrali za Petrovog nasljednika da hodam zajedno s vama, kao ujedinjena Crkva koja uvijek traži mir, pravdu, uvijek se trudeći raditi kao muškarci i žene vjerni Isusu Kristu, bez straha, naviještati evanđelje, biti misionari.

Sin sam svetog Augustina, augustinac, koji je rekao: „S vama sam kršćanin, a za vas biskup.“

U tom smislu svi možemo zajedno hoditi prema domovini koju nam je Bog pripremio.

Poseban pozdrav Crkvi u Rimu! Moramo zajedno pokušati biti misionarska Crkva, Crkva koja gradi mostove, dijalog, uvijek otvorena za prihvaćanje raširenih ruku poput ovog trga. Sve, baš sve kojima je potrebna naša ljubav, naša prisutnost, naš dijalog i naša ljubav.

Provincijski kapitul i kongres

Upravo u vremenu između smrti pape Franje i izbora novog pape u našoj je Provinciji održan provincijski kapitul. Slavlje kapitula bilo je od Uskrsnog utorka do petka (22. – 25. travnja 2025.) u Samostanu o. fra Ante Antića na Trsteniku u Splitu, a na kapitolu je sudjelovalo 47 fratara. Glavna je tema Kapitula bila: „Biti svjedoci nade u svijetu promjena“. Kapitul je otvoren svečanim misnim slavljem koje je predvodio generalni vizitator i predsjednik Kapitula fra Ivan Sesar. U franjevačkoj tradiciji Kapitul je mjesto susreta franjevac, gdje braća promišljaju i raspravljaju o ključnim pitanjima života i djelovanja zajednice.

U srijedu 23. travnja tijekom popodnevnog radnog dijela Provincijskog kapitula izabrana je nova uprava Franjevačke provincije Presvetog

Otkupitelja. Za novog provincijala izabran je fra Siniša Balajić, a za vikara Provincije fra Ivan Udovičić.

Od 24. do 27. lipnja u samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu održan je kapitulski kongres naše Provincije, na kojem je napravljen raspored službi u čitavoj našoj zajednici. Na kongresu su, uz vizitatora fra Ivana, provincijala fra Sinišu i vikara fra Ivana sudjelovala i braća definitori: fra Ante Akrap, fra Ivan Čikara, fra Tomislav Dukić, fra Marko Đerek i fra Domagoj Volarević, te bivši provincijal fra Marko Mrše.

Na kongresu je određeno da u imotski samostan dođu živjeti trojica fratara naše Provincije: fra Bone Bilić, rodod sa Studenaca, dotadašnji župnik Župa sv. Margarite, Brist, i Župe sv. Mihovila, Gradac n/m; fra Dinko Bošnjak, također rodod sa Studenaca, dotadašnji župnik Župe Svetoga Duha, Lovreć-Opanci; fra Nediljko Brečić, rodod iz naše župe, dotadašnji dušobrižnik hrvatskih katoličkih zajednica u Waiblingenu i Backnangu u Njemačkoj.

Fra Boni, fra Dinku i fra Nediljku u ime svih vas, dragi vjernici, izražavamo iskrenu dobrodošlicu i želimo im mirne, radosne i duhovno bogate dane u našem samostanu i okružju.

Žene u službi čišćenja naše crkve

„Sve što god činite, činite od srca, kao Gospodinu, a ne ljudima!“ (Kol 3, 23)

Dragi župljani, s velikim ponosom i zahvalnošću predstavljamo vam skupinu od 69 žena koje djeluju u našoj župi u službi čišćenja i održavanja crkve sv. Frane u Imotskom. Njihova predanost i zajedništvo svjedoče o snazi vjere i ljubavi prema našoj crkvi i župnoj zajednici. Njihova radost nije u pohvalama, nego u zadovoljstvu da su učinile nešto za Boga i zajednicu. Dok brišu oltar, one znaju da je to mjesto gdje se Krist daruje; dok čiste klupe, one misle na vjernike koji će tu sjediti i moliti; dok peru podove, one pripremaju put kojim će vjernici kročiti prema oltaru. Zato u zajedništvu, uz molitvu, osmijeh i međusobno druženje vrše svoju službu, ali ne kao obavezu, nego kao dar koji se daje s veseljem. Ukratko, služenje ovih žena podsjeća nas da Crkva nije samo zgrada, nego živi organizam u kojem svaki vjernik ima svoje mjesto i službu.

Predanost kroz godine

„Tko je vjeran u najmanjem, i u velikom je vjeran.“ (Lk 16, 10)

Među njima posebno mjesto zaslužuju žene koje već 25 godina neumorno, tjedan za tjednom, svojim tihim i vrijednim radom brinu o urednosti naše crkve. Njihova vjernost i ustrajnost pokazuju da ljubav prema Crkvi nije prolazna obaveza, nego životni poziv.

Organizacija i zajedništvo

Skupina danas broji 69 članica, raspoređenih u 13 skupina po barem četiri žene. Na taj način svaka skupina dolazi na red za čišćenje jednom u tri mjeseca, što omogućuje ravnomjernu raspodjelu posla i daje svima priliku da se uključe u život župe. Uz Božju providnost i veliko oduševljenje žene su se prijavile u rekordnom roku – već za 10 dana grupe su bile formirane. Napravljen je godišnji raspored čišćenja, kupljena potrebna oprema i služba je krenula.

Zahvala časnim sestrama

Uz naše žene, ne smijemo zaboraviti ni časne sestre koje s posebnom pažnjom i ljubavlju kite crkvu, pripremaju oltar i brinu da svaka sveta misa bude prožeta dostojanstvom i ljepotom. One su poput Marije koja je u tišini služila Gospodinu i poput Marte koja se brinula da sve bude dostojno Njegovog dolaska. Pružaju podršku našim vrijednim ženama svojom prisutnošću, otvorenosti i spremnošću za pomoć u svakom trenutku, što im omogućuje da s radošću vrše svoju službu.

Utjecaj na obitelji

„A ja i moj dom služit ćemo Gospodinu.“ (Jš 24, 15)

Važno je naglasiti da vrijednost ove službe ne ostaje samo unutar zidova crkve – ona se prenosi i u obitelji. Članovi njihovih obitelji svjedoče da se ove žene kući vraćaju s osmijehom na licu i mirom u duši, zbog čega se i oni rado uključuju i pomažu. Dakle, ova služba čišćenja ima duhovni i odgojni učinak: ona ne doprinosi samo crkvi kao prostoru, nego i obitelji kao Crkvi u malom. Djeca od svojih majki, baka, sestara i teta uče da je služenje zajednici znak ljubavi prema Bogu. Muževi i obitelji osjećaju ponos i zahvalnost što njihove supruge i majke sudjeluju u očuvanju ljepote crkve. Čitave obitelji, ali i župa, kroz primjer ovih žena postaju svjesnije važnosti zajedništva, molitve i služenja.

Neka njihov primjer bude poticaj svima nama da se uključimo u život župe i doprinesemo ljepoti našeg zajedništva. Svi koji se žele priključiti ovim ženama mogu se javiti u župni ured.

Drage žene, od srca vam veliko hvala! Vaša poniznost ukras je naše crkve, vaša vjernost dar je koji će ostati zapisan u povijesti Imotskog! Neka vas Gospodin nagradi mirom i radošću, a Gospa od Anđela i sv. Franjo, naši zaštitnici, neka vas i vaše obitelji prate na svakom koraku!

Projekt dogradnje samostana

Jove smo godine nastavili naš veliki i važni projekt dogradnje samostana (dvorana i knjižnica s popratnim sadržajima). Nastavili smo drugu i započeli treću fazu radova na rekonstrukciji samostana, što je većim dijelom financirano od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 100.000 €.

U protekloj godini izvedeni su sljedeći radovi:

- ugrađen sustav ventilacije u cijelom objektu
- izvedeni gipskartonski i izolateralni radovi na cijeloj etaži dvorane
- rekonstruiran kameni zid između predavaonice i muzeja te obnovljeni i nanovo fugirani svi zidovi muzeja

- postavljena inox ograda na krovu predavaonice
- unutar objekta nastavljeno je postavljanje razvoda elektroinstalacija.
- završeno kameno pročelje dvorane.

Planirani daljnji radovi uključuju najprije završetak kamenarskih radova, a zatim unutarnje uređenje i opremanje dvorane.

Nakon završetka dvorane predviđen je završetak radova na knjižnici i uređenje same knjižnice.

Stipe Vrljičak, mag. ing. aedif.

FRANJEVAČKI
SAMOSTAN
Sv. Frane
IMOTSKI

ZA JEDNO DOVRŠIMO V JERONAUČNU DVORANU

Prigodom 800. obljetnice smrti sv. Franje Asiškog (1226. – 2026.) Franjevački samostan u Imotskom prikuplja donacije za uređenje nove dvorane u sklopu dogradnje samostana.

Uređenje dvorane možete pomoći svojom molitvom, kao i novčanim priložima koje možete:

- darovati u župnom uredu
- uplatiti na žiro račun samostana (IBAN: HR2024070001100565670) s naznakom „Donacija za uređenje dvorane“
- uplatiti putem koda za internet bankarstvo.

Zahvalni svima koji pomažu naš samostan zazivamo na sve vas i vaše obitelji obilje Božjeg blagoslova po rukama Majke Marije i sv. Franje!

ŽIRO RAČUN

*Gospe od Anđela, moli za nas!
Sveti Franjo, moli za nas!*

*Skenirajte KOD za brzu
uplatu putem
internet bankarstva.
Upišite iznos po želji.*

FRANJEVAČKI
SAMOSTAN
Sv. Frane
IMOTSKI

*Trajna karitativna
akcija*

"Antin 13."

*Kućne namirnice mogu se donijeti u župni ured Imotski svakim danom.
Novčani prilog može se dati u župnom uredu ili uplatiti na žiro račun.
Dijeljenje paketa s namirnicama svakog 13. dana u mjesecu
(osim srpnja i kolovoza) od 08:30 do 12 sati.*

ŽIRO RAČUN

☎ 021 841 178

✉ imotskisamostan@gmail.com

INTERNET BANKARSTVO

Nova facebook stranica:

Samostan i župa sv. Frane Imotski

Novi mail:

imotskisamostan@gmail.com

DEKANATSKI URED IMOTSKI

S K R I S T O M
Z A J E D N O

tečaj priprave za sakramentalnu ženidbu

PREDVODI SKUPINA LIJEČNIKA, PSIHOLOGA I SVEĆENIKA

TEME:

- * Ženidba u Bibliji - Božji plan o ženidbi i obitelji
- * Osnovne spoznaje o ženidbi - abeceda ženidbe
- * Odgovorno roditeljstvo - prirodne metode planiranja obitelji
- * Vjera - temelj ženidbe i obitelji
- * Sakramentalnost kršćanske ženidbe
- * Život i poslanje kršćanske obitelji u suvremenom svijetu
- * Psihološka različitost muža i žene u službi ljubavi i života
- * Obiteljski život i problemi ovisnosti

MJESECI ODRŽAVANJA	DANI U MJESECU ODRŽAVANJA
OŽUJAK	07. i 08.; 14. i 15.; 21. i 22.
LIPANJ	20. i 21.; 27. i 28.
SRPANJ	04. i 05.
LISTOPAD	10. i 11.; 17. i 18.; 24. i 25.

2026.

MJESTO ODRŽAVANJA: Franjevački samostan - Imotski, početak u 19 sati
Dekanatski ured, Fra S. Vrljića 21, 21260 Imotski, tel.: 021/841-178
ZA TROŠKOVE TEČAJA ZARUČNICI DOPRINOSE 15€

GRAD NA GORI
LIST ŽUPE SV. FRANE - IMOTSKI
Godina 47., 2025. br. 1. (65.)

Izdaje:
Franjevački samostan i župa sv. Frane
Fra Stjepana Vrljića 21, 21260
Imotski
Tel. : (021) 841-178
imotskisamostan@gmail.com

Uredničko vijeće:
fra Zoran Kutleša, fra Radoslav Tolić,
fra Ivo Rastočić

Glavni i odgovorni urednik:
fra Zoran Kutleša, gvardijan i župnik

List izlazi povremeno, dopuštenjem
crkvenih i redovničkih poglavara.

Grafička priprema i tisak:
Anja Kovačić, Tiskara Kovačić,
tel.: (021) 862-406

Fotografije:
Arhiv Franjevačkog samostana
u Imotskom, Boško Ćosić, Foto
Olujčić, Arhiv Franjevačke provincije
Presvetog Otkupitelja

Žiro račun:
OTP banka d.o.o.
IBAN: HR2024070001100565670
SWIFT: OTPVHR2X

ISSN 13304372

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ
Vedro srce, mir i dobro 3

BOŽIĆNE TEME
1700 godina od Prvog ekumenskog sabora
u Niceji (325. – 2025.) 6
Božić među generacijama 8
Hodočasnik 10
Božić svetoga Franje 12

USUSRET 800. OBLJETNICI SMRTI SV. FRANJE
U sjeni, ali ne i zaboravljen: sv. Franjo
i Imotski 16
Pjesma stvorova 18
Odnos prema stvorenjima na primjeru
sestrice vode 22

IZ ŽIVOTA ŽUPE I SAMOSTANA
Proslava Sv. Josipa 26
Imotska Muka 28
Slavlje sakramenta potvrde 30
Slavlje prve pričesti 33
30 godina Frame u Imotskom 36
Oblačenje i početak novicijata 38
Proslava Gospe od Anđela 40
Susret novaka 42
Proslava Sv. Franje 44
„72 sata bez kompromisa“ u Imotskom 46
Primanje u postulaturu 48
Novi Petrov nasljednik i braća u samostanu 49
Žene u službi čišćenja naše crkve 52
Projekt dogradnje samostana 54

ANTIN 13. 56

ZARUČNIČKI TEČAJ 57

